

ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงาน
ทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

**EFFECTS OF INTERNAL CONTROL'S EFFICIENCY ON QUALITY
OF FINANCIAL REPORTS OF PATHUM THANI LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION**

แพรวารี จูมด้วง

PAREVAREE JOOMDOUNG

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

**EFFECTS OF INTERNAL CONTROL'S EFFICIENCY ON QUALITY
OF FINANCIAL REPORTS OF PATHUM THANI LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION**

PAREVAREE JOOMDOUNG

**AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ACCOUNTANCY SCHOOL OF ACCOUNTANCY
SRIPATUM UNIVERSITY**

2017

COPYRIGHT OF SRIPATUM UNIVERSITY

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อ
คุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น

EFFECTS OF INTERNAL CONTROL'S
EFFICIENCY ON QUALITY OF FINANCIAL
REPORTS OF PATHUM THANI LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

นักศึกษา

แพรววารี จุ่มด้วง รหัส 59502515

หลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

คณะ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ดร.กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุขจิตต์ ณ นคร)

.....กรรมการ

(ดร.ประเวศ เพ็ญอุทัยกุล)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ดร.กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ)

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้นับการศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณบดีคณะบัญชี

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

หัวข้อการค้นคว้าอิสระเรื่อง	ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี
คำสำคัญ	ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน, คุณภาพรายงานทางการเงิน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
นักศึกษา	แพรววารี จูมด้วง รหัส 59502515
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ดร.กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ์
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต
คณะ	บัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2560

บทคัดย่อ

การศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี ทำการศึกษาข้อมูลจากผู้ทำบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี จำนวน 158 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้รับการตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 131 ฉบับ แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาในการอธิบายผลการศึกษาในเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลของกลุ่มตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน 2) ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยงมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน 3) ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านกิจกรรมการควบคุมมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน 4) ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน และ 5) ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการติดตามและประเมินผล มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรควรให้ความสำคัญกับ

การส่งเสริมพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการควบคุมภายในและส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กร มีการตระหนักและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การรายงานทางการเงินขององค์กร มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ พัฒนาองค์กร อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จในอนาคตต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจาก ดร.กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโดยได้รับความกรุณา แนะนำ และตรวจแก้ไขงานค้นคว้าอิสระดังกล่าวนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี และบุคลากรทางการศึกษาที่ท่านเสียสละและเมตตาให้คำปรึกษาแนะนำในการทำงานค้นคว้าอิสระฉบับนี้ทุกขั้นตอนทำให้ผู้ศึกษาได้รับประสบการณ์ในการทำการศึกษารู้ถึงคุณค่าของงานค้นคว้าอิสระที่จะช่วยให้การทำงานค้นคว้าอิสระเป็นไปอย่างมีคุณค่ายิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทำบัญชีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ที่กรุณาให้การสนับสนุนข้อมูลในการศึกษาและการติดต่อประสานงาน รวมถึงครอบครัวที่เป็นขวัญและกำลังใจที่ดีเสมอมา ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำต่างๆ เป็นกำลังใจให้กันและกัน จนทำให้เกิดความมุ่งมั่นในการศึกษาค้นคว้าอิสระจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้หากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้ด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์กับผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจศึกษา

แพรวารี จุ่มด้วง

กันยายน 2560

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ.....	III
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมภายใน.....	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรายงานทางการเงิน.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3 ระเบียบวิธีการศึกษา.....	47
รูปแบบการศึกษา.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพการควบคุมภายใน.....	56
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพรายงานทางการเงิน.....	61
ตอนที่ 4 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของตัวแปรอิสระ.....	66
ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน.....	66
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	69
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการศึกษา.....	70
อภิปรายผลการศึกษา.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	84
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย.....	95
ภาคผนวก ค ผลการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย.....	105

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม.....	109
ประวัติผู้ศึกษา.....	119

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม.....	35
2	การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน.....	38
3	การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน.....	39
4	การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	40
5	การทดสอบผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในต่อคุณภาพ รายงานทางการเงิน.....	41
6	ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	42

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา.....	3
2 แสดงแบบจำลองสมมติฐาน.....	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่เกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจตกต่ำ ทั่วโลกในปี พ.ศ. 2540 มีผลทำให้ธุรกิจ ประสบความเสียหายจำนวนมาก ทำให้เกิดสภาวะการล้มละลายความผันผวนไปทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย เกิดจากความไม่โปร่งใสและการขาดวินัยทางการเงินจึงทำให้หน่วยงานในภาครัฐและ ภาคเอกชนตระหนักในเรื่องของการกำกับดูแลและการบริหารที่ดี รัฐบาลในขณะนั้นจึงพยายามที่จะ พลิกฟื้นเศรษฐกิจโดยการปรับเปลี่ยนนโยบาย ปรับปรุงการดำเนินงานตลอดจนเปิดโอกาสให้ ทุกภาคส่วนได้ร่วมมือร่วมใจในการที่จะช่วยในการพลิกฟื้นเศรษฐกิจ ทั้งนี้ได้มีองค์กรอิสระแห่ง หนึ่งซึ่งก็คือ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) ได้กำหนดวิธีการที่จะทำให้หน่วยงานภาครัฐ สามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัด และช่วยป้องกันหรือลดความ เสี่ยงจากการผิดพลาด หรือความเสียหายไม่ว่าในรูปแบบของความสิ้นเปลืองความสูญเปล่าของการ ใช้ทรัพย์สิน หรือการกระทำอันเป็นการทุจริต โดยการนำหลักการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการควบคุม ภายในของคณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 แห่ง ซึ่งได้รวมตัวกันเรียกว่า (COSO : Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) โดยได้ ออกแบบการป้องกันการทุจริต และจัดทำแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน อันทำให้การ ควบคุมภายในเป็นเครื่องมือของผู้บริหารทุกระดับใช้ในการนำองค์กรไปสู่การกำกับดูแลที่ดี ซึ่ง ต่อมาการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ได้ถือเป็นมาตรฐานสากลโดยเชื่อว่าถ้าหน่วยงาน ใดมีการควบคุมภายในที่ดีย่อมทำให้องค์กรประสบความสำเร็จสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนด (ประไพพิศ ลลิตาภรณ์, 2549)

ปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ตลอดจน ในภาครัฐมีการปฏิรูประบบราชการ โดยกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น ทำให้ทุก หน่วยงานทั้งภาคเอกชนและภาครัฐต้องมีการปรับตัวและกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานใหม่ ผู้บริหารระดับสูงซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย กำหนดโครงสร้าง ข้อปฏิบัติต่าง ๆ และมาตรการการควบคุมของหน่วยงาน ผู้บริหารจะต้องทำงานหนักมากเป็นพิเศษ เพื่อให้ การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ หากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่มี

จัดการที่ดีหรือไม่มีการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) โอกาสเสี่ยงที่อาจเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานของหน่วยงานจะมีมากซึ่งสิ่งเหล่านั้นล้วนไม่เป็นผลดีต่อหน่วยงาน ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูงซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและมาตรการการควบคุมของหน่วยงาน จึงต้องให้ความสำคัญกับการมีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม (สมใจ พวงนิล, 2554)

งบการเงินเป็นการนำเสนอฐานะการเงินและผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการอย่างมีแบบแผน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มต่างๆ นอกจากนี้ งบการเงินยังแสดงถึงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหารซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลทรัพยากรของกิจการ เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2560) ในการบริหารจัดการองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยข้อมูลทางบัญชีเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการบริหารจัดการ ซึ่งข้อมูลทางบัญชี ได้แก่ งบการเงินซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการรายงานทางการเงิน งบการเงินที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบวันสิ้นงวด งบกำไรขาดทุนและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสดและหมายเหตุประกอบงบการเงินซึ่งประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ข้อมูลที่ให้คำอธิบายอื่นทำให้งบนั้นสมบูรณ์ขึ้น ข้อมูลทางบัญชีที่ช่วยให้ผู้ประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพควรมีลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ จึงจะให้ประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ข้อมูลนั้นต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ประโยชน์ของข้อมูลทางการเงินจะเพิ่มขึ้นถ้าข้อมูลนั้นเปรียบเทียบได้ พิสูจน์ยืนยันได้ ทันเวลาและเข้าใจได้ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2560) ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินทั้ง 6 ประการ ถือได้ว่าเป็นข้อมูลทางบัญชีที่มีคุณภาพ

ระบบการควบคุมภายใน (Internal Control System) เป็นกลไกที่สำคัญและเป็นเครื่องมือในการบริหารงานในหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการในภาครัฐหรือเอกชนทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญของกระบวนการกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การควบคุมภายในที่ดีเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้การดำเนินงาน ให้เป็นไปอย่างราบรื่นปราศจากช่องโหว่สำหรับการทุจริตและความผิดพลาดทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ ข้อมูลทางบัญชีที่ได้จากการดำเนินงานที่ดีจะทำให้มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ การทำงานด้านบัญชีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดเวลาในการทำงาน และลดต้นทุนที่จะตามมาหากเกิดข้อผิดพลาด การจัดทำรายงานต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภายในองค์กร และภายนอกองค์กร มีความถูกต้องเที่ยงตรง น่าเชื่อถือ และทันเวลา สามารถนำข้อมูลไปใช้สำหรับฝ่ายบริหารกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน ผู้ถือหุ้น นักลงทุน และบุคคลหรือหน่วยงานอื่น

ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานผู้กำกับดูแลบริษัทมหาชนในหลาย ๆ ประเทศ ได้กำหนดให้ผู้บริหารสูงสุดของบริษัทมหาชนจัดทำรายงานการควบคุมภายใน เผยแพร่ต่อสาธารณะชนพร้อมกับงบการเงินประจำปีเพื่อแสดงความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อบุคคลภายนอก (ณรงค์ ปรีดานันท์, 2542, หน้า 37-53) หน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลทางบัญชีที่สมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์ฐานะการเงินและประเมินผลการดำเนินงานทางการเงิน มีการตรวจสอบกำกับดูแลองค์กรของผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน และประเมินผลการบริหารจัดการทางการเงินดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กลุ่มมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ, 2544, หน้า 1) ดังนั้นคุณภาพของรายงานทางการเงินที่ได้จากการดำเนินงานที่ดีจะทำให้ข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์ ซึ่งข้อมูลนั้นต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ประโยชน์ของข้อมูลทางการเงินจะเพิ่มขึ้นถ้าข้อมูลนั้นเปรียบเทียบได้ พิสูจน์ยืนยันได้ ทันเวลาและเข้าใจได้

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจทำการศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการส่งเสริมการพัฒนาและการปรับปรุงการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หากองค์กรมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพแล้ว จะทำให้รายงานทางการเงินขององค์กรนั้นมีคุณภาพสูงตามไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

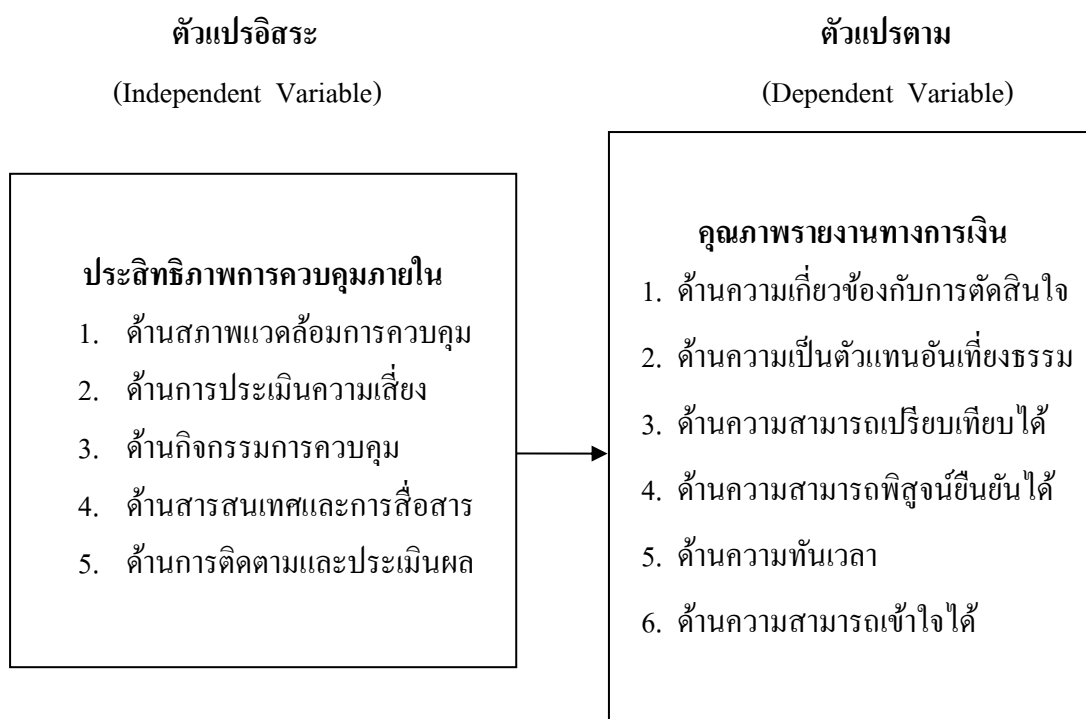
เพื่อศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษานี้ ได้จำแนกตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ประกอบด้วย
 - 1.1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม
 - 1.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง
 - 1.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม
 - 1.4 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

- 1.5 ด้านการติดตามและประเมินผล
2. ตัวแปรตาม คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน ประกอบด้วย
 - 2.1 ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
 - 2.2 ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม
 - 2.3 ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้
 - 2.4 ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้
 - 2.5 ด้านความทันเวลา
 - 2.6 ด้านความสามารถเข้าใจได้

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานข้อที่ 2 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยง มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานข้อที่ 3 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านกิจกรรมการควบคุม มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานข้อที่ 4 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานข้อที่ 5 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการติดตามและประเมินผล มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

- 1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
- 1.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรายงานทางการเงิน
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ผู้ทำบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี จำนวน 260 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้ทำบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี จำนวน 158 คนที่ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ คือ ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ประกอบด้วย

- 1.1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม
- 1.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง
- 1.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม
- 1.4 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร
- 1.5 ด้านการติดตามและประเมินผล

2. ตัวแปรตาม คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน ประกอบด้วย

- 2.1 ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
- 2.2 ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม
- 2.3 ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้
- 2.4 ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้
- 2.5 ด้านความทันเวลา
- 2.6 ด้านความสามารถเข้าใจได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนและการรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี และนำไปสู่ผลการรายงานทางการเงินที่มีประสิทธิภาพสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือนโยบายขององค์กร

นิยามศัพท์

การศึกษาครั้งนี้ได้นิยามคำศัพท์ที่ให้เป็นตัวแปรในการวิจัยเพื่อกำหนดความหมายในการทำความเข้าใจร่วมกัน ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานราชการสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งประกอบไปด้วย องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ
2. ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้อำนวยการกองคลัง หัวหน้าฝ่ายบัญชี นักวิชาการคลัง นักวิชาการเงินและบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี
3. ประสิทธิภาพ หมายถึง การจัดให้มีการควบคุมภายในครบทั้ง องค์ประกอบของการควบคุมภายในและได้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่วางไว้
4. การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่บุคลากรในองค์กรโดยคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุกระดับ และพนักงานทุกคนมีบทบาทร่วมกันในการจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าการปฏิบัติงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

4.1 สภาพแวดล้อมการควบคุม หมายถึง ปัจจัยที่นำมาพิจารณาพร้อมกันส่งผลให้เกิดความมีประสิทธิภาพของมาตรการหรือวิธีการควบคุมในองค์กร หรือทำให้มาตรการและวิธีการควบคุมที่ดีขึ้น โดยส่งเสริมให้ทุกคนในองค์กรตระหนักถึงความจำเป็นของระบบการควบคุมภายในและเน้นการสร้างบรรยากาศโดยผู้บริหารระดับสูงเพื่อให้คนขององค์กรเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติตามความรับผิดชอบ ดังนั้น สภาพแวดล้อมของการควบคุมที่ดีจะช่วยให้บุคลากรเข้าใจถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายใน

4.2 การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุ และวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยง หรือบริหารความเสี่ยง เพื่อนำมาพิจารณากำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าความผิดพลาดเสียหายจะไม่เกิดขึ้น หรือหากเกิดขึ้นก็จะอยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตราย หรือไม่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

4.3 กิจกรรมการควบคุม หมายถึง นโยบาย มาตรการ และวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้บริหารนำมาใช้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าคำสั่งต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถลด หรือควบคุมความเสี่ยงและได้รับการตอบสนองปฏิบัติตามในเวลาที่เหมาะสม

4.4 สารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารทางการเงิน และข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงาน มีการรับและส่งข้อมูลซึ่งกันและกันแบบโต้ตอบกันได้ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากแหล่งภายในหรือภายนอก

4.5 การติดตามและประเมินผล หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิภาพของการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้บริหารมีความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าระบบการควบคุมภายในนั้นยังคงมีประสิทธิภาพ

5. คุณภาพรายงานทางการเงิน หมายถึง ข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ประโยชน์ของข้อมูลทางการเงินจะเพิ่มขึ้นถ้าข้อมูลนั้นเปรียบเทียบได้ พิสูจน์ยืนยันได้ ทันท่วงทีและเข้าใจได้

5.1 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ หมายถึง ข้อมูลในรายงานทางการเงินช่วยผู้ใช้ในการประเมินเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการทั้งในอดีต ปัจจุบันรวมทั้งในอนาคตและยืนยันหรือแก้ไขการประเมินในอดีตของผู้ใช้ข้อมูล ข้อมูลถือว่ามีความสำคัญหากการละเว้น ไม่แสดงข้อมูลนั้นหรือแสดงไว้อย่างไม่ถูกต้องมีผลต่อการตัดสินใจ การที่ข้อมูลใดจะมีประโยชน์ข้อมูลนั้นจะต้องมีการนำเสนอให้แก่ผู้ใช้งบการเงินภายในระยะเวลาที่คาดว่าจะมีผลต่อการตัดสินใจ

5.2 ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม หมายถึง ข้อมูลทางการเงินที่มีความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม แสดงเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ข้อมูลทางการเงินที่มีความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมต้องมีความครบถ้วน ความเป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด

5.3 ความสามารถเปรียบเทียบได้ หมายถึง ข้อมูลต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการต่างๆ ในช่วงระยะเวลาต่างๆ เพื่อที่จะสามารถระบุถึงแนวโน้มของฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการนั้น ได้ และผู้ใช้งบการเงินยังต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการต่างๆ ได้

5.4 ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ หมายถึง ข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ หมายความว่าอิสระจากกัน ข้อมูลนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจที่น่าเสนอ ทั้งนี้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้สามารถกระทำทางตรงหรือทางอ้อมได้ ซึ่งความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทางตรง เป็นการพิสูจน์จำนวนหรือสังเกตได้โดยตรง เช่น การตรวจนับเงินสดและสินค้าคงเหลือ เป็นต้น ส่วนความสามารถพิสูจน์ได้ทางอ้อม เป็นการตรวจสอบปัจจัยนำเข้าแบบจำลอง สูตรหรือเทคนิคอื่น เช่น การคำนวณมูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือปลายงวดอีกครั้ง โดยใช้วิธีการราคาสินค้าคงเหลือเหมือนเดิม

5.5 ด้านความทันเวลา หมายถึง ข้อมูลทางการเงินมีการรายงานอย่างทันเวลา เนื่องจากการมีข้อมูลทางการเงินพร้อมให้ผู้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจใช้ทันเวลาที่ข้อมูลนั้นสามารถ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ประโยชน์ของข้อมูลทางการเงินจะมากขึ้น เมื่อข้อมูลนั้นรายงานอย่างทันเวลา

5.6 ด้านความสามารถเข้าใจได้ หมายถึง ข้อมูลทางการเงินที่ผู้ใช้ข้อมูลจะสามารถเข้าใจข้อมูลทางการเงินนั้นเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นถูกจัดประเภท กำหนดลักษณะ และนำเสนออย่างชัดเจนและกระชับ โดยมีข้อกำหนดว่า ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินต้องมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางธุรกิจและกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจอย่างสมเหตุสมผล

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสาร เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
3. แนวคิดเกี่ยวกับรายงานทางการเงิน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน อาจมีความแตกต่างกันบ้างคือ ลำดับและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2560) ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2547) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึง การปกครองของชุมชนหนึ่งหรือท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งของประเทศ โดยมีองค์กรหรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นนิติบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ที่ประชาชนเลือกตั้งเข้ามา เพื่อดำเนินงานตามกำหนดระยะเวลา โดยมีงบประมาณเป็นของตนเอง และมีอำนาจอิสระของตน ในการดำเนินกิจการของท้องถิ่นที่รัฐบาลได้มอบหมายให้ ทั้งนี้โดยส่วนกลางหรือรัฐบาลเป็นเพียงผู้คอยควบคุมเท่านั้น

โกวิท พวงงาม (2546) อ้างถึงจาก อุทัย หิรัญโต (2523) ให้นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองท้องถิ่น

และดำเนินกิจกรรมบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนการบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กร มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมจากรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ยั้งยง คำอ้อ (2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางยินยอมที่จะมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจบางส่วนหรือทั้งหมดของตน ไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการบริหารท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้การบริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นไปด้วยความรวดเร็ว สะดวกและมีประสิทธิภาพ โดยใช้งบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเองแต่รัฐบาลในส่วนกลางยังอาจสงวนอำนาจบางอย่างในการตัดสินใจไว้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นการปกครองตนเองและประชาชน และเพื่อประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เฉพาะที่ส่วนกลางมอบอำนาจไว้ในขอบเขตที่กำหนดเท่านั้น

ไพฑูริย์ เพ็ญจันทร์ (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองของชุมชนหนึ่งที่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควรเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอย่างแท้จริงและวิธีการแก้ไขขององค์กรอย่างแท้จริง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนมาบริหารงานเพื่อให้สัมพันธ์กับเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ยงยุทธ หงส์คารมย์ (2541) ได้ให้คำนิยามการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองในรูปลักษณะการกระจายอำนาจการปกครองบางอย่าง ซึ่งรัฐบาลได้มอบหมายให้ท้องถิ่นบริหารจัดการกันเอง เพื่อตอบสนองความต้องการของส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้ดำเนินไปอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ตรงกับความประสงค์ของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมทราบความต้องการในท้องถิ่นของตนได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันกับท้องถิ่นนั้นๆ ยิ่งกว่าคนอื่น โดยการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ ซึ่งราษฎรในท้องถิ่นได้เลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนมาบริหารราชการในท้องถิ่นนั้นๆ โดยมีงบประมาณของตนเองและมีอิสระในการบริหารพอสมควร

วิลเลียม วี. ฮอลโลเวย์ (William V. Holloway, 1959) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอนมีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้มีอำนาจการปกครองตนเองมีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

แฮร์ริส จี. มอนตาญ (Harris G. Mongtagu, 1984) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง

การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหาร การปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระ พร้อมความรับผิดชอบซึ่งคุณสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจาก การควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ยังต้องอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

จากความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการปกครองส่วน ท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่าง เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองต่อความต้องการของตนเองหรือที่เรียกว่า รัฐบาลกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่น อาจมีรูปแบบหน่วยการปกครองท้องถิ่นหลาย รูปแบบตามความแตกต่างของความเจริญ ประชากร หรือขนาดพื้นที่ มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติ หน้าที่ตามความเหมาะสม โดยมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตาม นโยบายหรือความต้องการของตนเอง ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์กรที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมาย ของท้องถิ่นนั้น ๆ

จากความหมายของการปกครองท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น สามารถประมวลได้เป็น หลักการปกครองท้องถิ่นในสาระสำคัญ ดังนี้ (โกวิท พวงงาม, 2546)

1) การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความ เจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยจัดเป็นรูปแบบการ ปกครองได้ดังนี้ กรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหาร ส่วนตำบล และเมืองพัทยา

2) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควรเพื่อให้ เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมาก เกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็จะกลายเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสีย ต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญ และความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการ พิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (legal rights) ที่จะดำเนินการ ปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้ดังนี้

3.1) หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับ ต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่ และเพื่อใช้บังคับ

ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

3.2) สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คืออำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

3.3) มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรบริหาร และองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ

3.4) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหา และวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบปกติของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

โครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2534 มาตรา 70 ได้แบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา (ชวงส์ ฉายะบุตร, 2539) ต่อมาในปี 2537 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ทำให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอีก 1 รูปแบบ คือองค์การบริหารส่วนตำบล หลังจากนั้นได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลใน พ.ศ. 2542

ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมี 4 รูปแบบ คือ

- 1) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด
- 2) เทศบาล
- 3) การปกครองรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
- 4) องค์กรบริหารส่วนตำบล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ ได้กำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบไว้ ดังนี้

- 1) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด

องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ตามพระราชบัญญัติองค์กรบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นทุกจังหวัดเพื่อทำกิจการส่วนจังหวัดที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่การบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมเขต

จังหวัดและเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งทั้งสองส่วนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

ในส่วนอำนาจหน้าที่ด้านการศึกษา พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2546 มาตรา 45 (8) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ “การจัดการศึกษา” เป็นกิจการหนึ่งที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเห็นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ และต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยในมาตรา 17 (6) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา

2) เทศบาล

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 โดยมาตรา 9 ถึงมาตรา 11 กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งเทศบาลไว้ ดังนี้

2.1) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยในพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล โดยที่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าการเป็นเทศบาลตำบลจะต้องมีเงื่อนไขอย่างไร แต่ในทางปฏิบัติกระทรวงมหาดไทยได้ตั้งหลักเกณฑ์การเป็นเทศบาลตำบลว่าพื้นที่ที่จะจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลจะต้องมีรายได้ไม่ต่ำกว่า 12 ล้านบาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน) มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป และอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 1,500 คน ต่อตารางกิโลเมตร

2.2) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีประชากรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล

2.3) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล โครงสร้างของเทศบาลแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ สภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี โดยสภาเทศบาลมีหน้าที่พิจารณาร่างข้อบัญญัติเทศบาล และกำกับดูแลการบริหารเทศบาลของคณะเทศมนตรี มีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารกิจการของเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า

ทั้งนี้ ในแต่ละเทศบาลจะมีการแบ่งส่วนราชการแตกต่างกันตามความเหมาะสม

3) การปกครองรูปแบบพิเศษ

การปกครองรูปแบบพิเศษมี 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ดังนี้

3.1) กรุงเทพมหานคร จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ และต่อมาได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวง และให้แบ่งพื้นที่การบริหารเป็นเขตและแขวง มีโครงสร้างประกอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 1 คน รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 4 คน สภากรุงเทพมหานครและสภาเขต

3.2) เมืองพัทยา เมืองพัทยาเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 การจัดโครงสร้างภายในของเมืองพัทยาตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาเมืองพัทยาและปลัดเมืองพัทยา

4) องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุดและอยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จุดมุ่งหมายของการจัดตั้ง อบต. คือ การกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้ได้มากที่สุด และสามารถพัฒนา อบต. ไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ชวงค์ ฉายะบุตร (2539) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่า ในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่น ได้จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็น การแบ่งเบาทั้งในด้าน การเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่ ย่อมมีความแตกต่างกันการรกรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชน ในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้น จึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารปกครอง ระบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้หลายประการ ดังนี้

โกวิท พวงงาม (2546) ได้ให้ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นว่าการปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นการฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน โดยให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และห่วงใยต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลยพินิจเลือก ผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่นเกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

นภัสกรณ์ รัชมี (2550) อ้างอิงจาก ธเนศวร์ เจริญเมือง (2540) ได้ให้ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่น ย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง

การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

ธีรวุฒิ โสภณัฐกุล (2550) กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการปกครองประเทศหลายประการ กล่าวคือ

1. การปกครองท้องถิ่นจะมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลส่วนกลาง เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์กรกระจายไปทั่วพื้นที่ของประเทศ มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นจึงสามารถหาหน้าที่แทนรัฐบาลกลางได้ดี

2. การปกครองท้องถิ่นช่วยตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีกว่ารัฐบาลกลาง

3. การปกครองท้องถิ่นช่วยให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนได้ฝึกฝนเรียนรู้ สร้างจิตสำนึกรวมทั้งวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในระบอบการปกครอง การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

4. การปกครองท้องถิ่นช่วยเป็นแหล่งฝึก และสร้างผู้นำทางการเมือง การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้นักการเมืองได้ฝึกทักษะในการบริหารและการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่นก่อนจะไปทำหน้าที่ในระดับชาติ ดังจะเห็นได้จากการที่นักการเมืองท้องถิ่นจำนวนมากพัฒนาตนเองไปเป็นนักการเมืองระดับชาติ

5. การปกครองท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาท้องถิ่นชนบทเพื่อการพึ่งพาตนเอง แทนที่จะคอยพึ่งพิงการช่วยเหลือจากส่วนกลาง

สรุป ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการกระจายอำนาจของรัฐบาลเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้รับรู้ปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเองเพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นของตน

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

1. ความหมายของการควบคุมภายใน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของการควบคุมภายในไว้ดังนี้

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผล และประสิทธิภาพของการดำเนินงานซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหลการสิ้นเปลืองหรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและด้านการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (2552) ได้ให้ความหมายของการควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่จัดให้มีขึ้น ในองค์กรเพื่อให้บรรลุภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ

สำนักบัญชีและตรวจสอบภายในกรมบัญชีกลาง (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานที่คณะผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานร่วมกัน กำหนดขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจในระดับที่สมเหตุสมผลว่าการบริหารและการปฏิบัติงาน จะสามารถบรรลุเป้าหมาย และให้เกิดผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการในการจัดการ วิธีการ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์กร

สุนิดา เจริญศิลป์ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรจัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานขององค์กรจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วิเชียร พันธุ์ประไพ (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึงแผนจัดแบ่งส่วนงานวิธีการปฏิบัติงานที่ประสานกัน และมาตรการต่าง ๆ ที่ถือปฏิบัติในกิจการ เพื่อดูแลรักษาทรัพย์สินตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลทางบัญชี เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายที่ผู้บริหารได้วางไว้

สำนักงานมาตรฐานการสอบบัญชีภาณีอาคร (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารกิจการและพนักงานของกิจการร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่ากิจการจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของกิจการในเรื่อง ต่อไปนี้ ความมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงาน ความน่าเชื่อถือของงบการเงิน และการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนด

คณะกรรมการตรวจสอบบัญชีของสมาคมนักบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (American Institute of Certified Public Accounting : AICPA) ได้ให้ความหมายของการควบคุมภายในไว้ว่า “การควบคุมภายใน” คือ แผนการจัดหน่วยงาน วิธีปฏิบัติงานที่ประสานสัมพันธ์กัน

และมาตรการต่างๆ ที่กิจการกำหนดขึ้น และถือปฏิบัติภายในองค์กร เพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สินของกิจการ รวมทั้งสอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการบัญชี เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามนโยบายที่ฝ่ายบริหารได้กำหนดไว้ (จันทนา สาขากร และคณะ, 2548, หน้า 2)

อำนาจ ชีระวนิช (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึงกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

ณัฐพร พันธุ์อุดม (2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึงกระบวนการ ซึ่งได้รับการออกแบบไว้โดยคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหารขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในเรื่องต่อไปนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงานทางการเงิน ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตาม กฎ ระเบียบ และนโยบาย

พยอม สิงห์เสนห์ (2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึงนโยบายและวิธีการที่ได้วางไว้สำหรับปฏิบัติในกิจการเพื่อที่จะให้ได้รับความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า กิจการจะสามารถดำเนินการให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ดังนี้ เพื่อดูแลรักษาสินทรัพย์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางบัญชี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานเพื่อส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร ข้อบังคับ และระเบียบ ปฏิบัติของกิจการรวมทั้งข้อกำหนดของกฎหมาย

จันทนา สาขากร (2551) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายในหมายถึง แผนการจัดหน่วยงาน วิธีปฏิบัติงานที่ประสานสัมพันธ์กันและมาตรการต่าง ๆ ที่กิจการกำหนดขึ้นและถือปฏิบัติภายในองค์กร เพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สินของกิจการ รวมทั้งสอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการบัญชี เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามนโยบายที่ฝ่ายบริหารได้กำหนดไว้

วิไล วีระปรีชา, ประจิต หาว์ตร, จงจิตต์ หลีกภัย (2551) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นโยบายและวิธีการที่ผู้บริหารของกิจการได้กำหนดขึ้น เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะทำให้กิจการได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นโยบายและวิธีการเหล่านี้ทำให้เกิดการควบคุมซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะประกอบขึ้นเป็นระบบการควบคุมภายในของกิจการ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2549) ได้ให้ความหมายของการควบคุมภายในไว้ว่า กระบวนการ ซึ่งได้รับการออกแบบไว้โดยคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหารขององค์กร โดยมี

วัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ด้านการดำเนินงาน (Operations) มุ่งหมายให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยการกำกับการใช้ทรัพยากรทุกประเภทขององค์กรทั้ง คน เงิน เวลา ทรัพย์สิน วัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายที่ผู้บริหารองค์กรกำหนดไว้

2. ด้านรายงานการเงิน (Financial Reporting) รายงานทางการเงินไม่ว่าจะเป็นรายงานที่ใช้ภายในหรือภายนอก ต้องมีความเชื่อถือได้ ทันเวลา มีคุณภาพเหมาะสมกับการนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาและการตัดสินใจทางธุรกิจของ นักบริหาร เจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น และนักลงทุนทั่วไป

3. ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตาม กฎ ระเบียบและนโยบาย (Compliance with Applicable Laws and Regulations) ปฏิบัติงานหรือการดำเนินธุรกิจ ให้สอดคล้อง หรือเป็นไปตาม บทบัญญัติข้อกำหนด กฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ โครงการ หรือแผนงาน มติคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจนั้นเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเสียหายใด ๆ จากการละเว้นการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ เหล่านั้น

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึง ระบบการควบคุมกระบวนการในการปฏิบัติงานที่คณะผู้บริหารและพนักงาน ลูกจ้างขององค์กรร่วมกันกำหนดขึ้นและถือปฏิบัติภายในองค์กรอย่างสมเหตุสมผลเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการป้องกันรักษาทรัพย์สินความเชื่อถือได้ของข้อมูลและการรายงานทางการเงิน การป้องกันการทุจริต และข้อผิดพลาดการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

จากความหมายของการควบคุมภายในสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ดังนี้ (อำนาจ ชีระวนิช, 2547, หน้า 66)

2.1 การควบคุมภายในเป็นส่วนประกอบที่แทรกหรือแฝงอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติ การควบคุมภายในมิใช่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งและมีใช่เหตุผลสุดท้ายของการกระทำ แต่เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและแทรกอยู่หรือแฝงอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยรับตรวจฝ่ายบริหารจึงควรนำการควบคุมภายในมาใช้โดยรวมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงาน ซึ่งได้แก่ การวางแผน การดำเนินการและการติดตามผล

2.2 การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของหน่วยรับตรวจ บุคลากรทุกระดับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้การควบคุมภายในเกิดขึ้นในหน่วยรับตรวจ ฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ วางกลไกการ

ควบคุมและการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการติดตามผลการควบคุมภายใน ส่วนบุคลากรอื่นของหน่วยรับตรวจรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่ดี

2.3 การควบคุมภายในให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ถึงแม้ว่าการควบคุมภายในจะออกแบบไว้ดีเพียงใดก็ตามก็ไม่สามารถให้ความมั่นใจจะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ เพราะยังมีปัจจัยอื่นซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ เช่น การใช้ดุลยพินิจผิดพลาดการสมรู้ร่วมคิดกัน การปฏิบัติผิดกฎหมาย ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การวางระบบการควบคุมภายในจะต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกันว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากการควบคุมภายในจะคุ้มค่างับต้นทุนที่เกิดขึ้น

3. ลักษณะการควบคุมภายในที่ดี

การควบคุมภายในของธุรกิจมักแตกต่างกันไปตามประเภทของการดำเนินธุรกิจ แต่โดยทั่วไปการควบคุมภายในที่ดีจะมีลักษณะเหมือนกันดังนี้ (จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2548, หน้า 2-16)

3.1 มีแผนจัดแบ่งส่วนงาน ซึ่งกำหนดความรับผิดชอบของงานด้านต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน โดยมีหลักสำคัญคือการไม่ให้งานคนใดคนหนึ่งคุมงานหรือปฏิบัติงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงคนเดียวตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุด เพราะจะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการทุจริตได้ง่าย หรือหากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นก็ไม่มีใครทราบหรือแก้ไขได้ทันการณ์

3.2 มีระบบการควบคุมทางบัญชีที่ดี คือ มีการอนุมัติรายการ กลุ่มมือการบัญชีมีการควบคุมโดยงบประมาณและระบบต้นทุนที่เหมาะสม เพื่อให้มีการรวบรวมข้อมูลทางบัญชีเป็นไปอย่างถูกต้องเรียบร้อยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีการใช้งบประมาณเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานสำหรับเอกสารประกอบรายการบัญชีและแบบพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องควรมีหมายเลขกำกับเพื่อสามารถควบคุมได้และใช้เป็นหลักในการประมวลผลข้อมูลทางบัญชี

3.3 มีแนวทางปฏิบัติงานที่ดี โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานแต่ละตำแหน่งไว้อย่างครบถ้วนเป็นลายลักษณ์อักษร ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงาน การมอบหมายหน้าที่ และการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อป้องกันความเข้าใจคลาดเคลื่อน การโต้แย้งหรือปิดความรับผิดชอบของพนักงาน

3.4 ใช้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับความรับผิดชอบ จะเริ่มตั้งแต่การรับสมัครบุคคลเข้าทำงาน การเลื่อนตำแหน่งและการฝึกอบรม ผู้ปฏิบัติที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของผลสำเร็จของงาน เพราะกิจการอาจได้รับความ

เสียหายหากใช้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติไม่ตรงกับงานที่มอบหมาย

4. ประเภทของการควบคุมภายใน

ประเภทของการควบคุมภายในอาจแบ่งได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับหลักการขององค์กรที่มีลักษณะการดำเนินงานแตกต่างกันสำหรับงานวิจัยนี้ จำแนกการควบคุมภายในออกเป็น 2 ประเภท คือ (จันทนา สาขากร และคณะ, 2551, หน้า 2-2)

4.1 การควบคุมด้านการบริหาร (Administrative Control) หมายถึง การควบคุมที่มีได้จำกัดอยู่เพียงที่แผนการจัดองค์กรแต่ได้รวมถึงวิธีการและมาตรการต่าง ๆ ที่จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายที่ผู้บริหารวางไว้ด้วยการวางแผนและการกำหนดนโยบายหลัก การจัดองค์การ การกำหนดอำนาจดำเนินการ การคัดเลือกพนักงาน การฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน การวิเคราะห์ทางสถิติ และการรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.2 การควบคุมด้านการบัญชี (Accounting Control) หมายถึง แผนการจัดองค์การ วิธีการและมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดูแลรักษาทรัพย์สิน การตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางบัญชี

5. ความสำคัญของการควบคุมภายใน

การควบคุมภายในที่ดีมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของบรรดากิจการทั้งหลายตลอดจนผู้บริหารและผู้สอบบัญชี รวมทั้งผู้ตรวจสอบภายในของธุรกิจนั้น ในด้านการดำเนินงานการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดีก็เพื่อให้ธุรกิจมีความมั่นใจได้ว่า (สมหมาย ปฐมวิชัยวัฒน์, 2539, หน้า 32-34)

5.1 กิจการได้มีการบันทึกรายการ เกี่ยวกับรายได้ที่พึงได้รับไว้ในบัญชีครบถ้วนทุกรายการ รายการจ่ายเงินทุกรายการได้กระทำอย่างถูกต้อง และได้มีการอนุมัติจากผู้ที่ได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องแท้จริง

5.2 ได้มีการบันทึกรายการทรัพย์สินต่าง ๆ ไว้ครบถ้วน และได้มีมาตรการป้องกันการสูญหายหรือเสียหายอย่างรัดกุม

5.3 ได้มีการบันทึกรายการหนี้สินที่เกิดขึ้นหรือภาระที่ธุรกิจต้องผูกพันอย่างถูกต้องครบถ้วน

5.4 ได้มีการจัดทำและการดำเนินการทางการบัญชีอย่างเหมาะสมถูกต้อง และสามารถเสนอข้อมูลที่สมบูรณ์เชื่อถือได้

5.5 ได้มีการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป การควบคุมภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามภารกิจมีประสิทธิภาพ ประหยัด และมีประสิทธิผล และช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการผิดพลาด ความเสียหาย ไม่ว่าจะในรูปแบบของความสิ้นเปลือง ความสูญเปล่าของการใช้ทรัพย์สิน หรือการกระทำอันเป็นการทุจริต

6. วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรต้องให้ความสำคัญต่อวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรฐานการควบคุมภายใน, 2544) คือ

6.1 เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน (Operation Objectives) ได้แก่ การปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรของหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ

6.2 เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของการรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Objectives) ได้แก่ การจัดทำรายงานทางการเงินที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลา

6.3 เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance Objectives) ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงานที่ หน่วยรับตรวจได้กำหนดขึ้น

กล่าวโดยสรุป วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในของแต่ละครั้งจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหารให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ใดมากกว่ากันกล่าวคือ บางหน่วยงานอาจเน้นเรื่องระวังป้องกันการทุจริต การรั่วไหล บางหน่วยงานเน้นการบรรลุวัตถุประสงค์ทางการบริหารบางหน่วยงานอาจเน้นเรื่องการใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากร บางหน่วยงานอาจเน้นเรื่อง การรายงานถูกต้องซึ่งเป็นเรื่องของนโยบาย ทิศนคติ ลักษณะหน่วยงาน หรือทุกเรื่องผสมผสานกัน การจัดวางระบบการควบคุมภายใน จึงควรให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์การควบคุมที่กำหนดและปรับปรุงการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอยู่เสมอ

7. องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน

มาตรฐานการควบคุมภายในที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ซึ่งผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องจัดให้มีในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน(คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมาตรฐานการควบคุมภายใน, 2544)

7.1 สภาพแวดล้อมของการควบคุม

“สภาพแวดล้อมของการควบคุม” หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งร่วมกันส่งผลให้มีการควบคุมขึ้นในหน่วยรับตรวจ หรือทำให้การควบคุมที่มีอยู่ได้ผลดีขึ้น หรือในทางตรงข้าม สภาพแวดล้อมอาจทำให้การควบคุมย่อหย่อนลงได้ ตัวอย่างปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน เช่น ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์และจริยธรรม ความรู้ ทักษะและความสามารถของบุคลากร โครงสร้างการจัดองค์กร การมอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบ นโยบายและวิธีบริหารด้านบุคลากร เป็นต้น ในการดำเนินการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการควบคุม ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยรับตรวจต้องสร้างบรรยากาศของการควบคุมเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการควบคุมภายใน โดยส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในหน่วยรับตรวจเกิดจิตสำนึกที่ดีในการ ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ และตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุม ภายใน รวมทั้งดำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมของการควบคุมที่ดี (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรฐานการควบคุมภายใน, 2544)

สภาพแวดล้อมการควบคุมประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ คือ

7.1.1 ความซื่อสัตย์และจรรยาบรรณของผู้บริหาร

มาตรฐานของความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะกำหนดขึ้นเป็นแบบอย่างให้มีการยึดถือปฏิบัติเพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งชื่อเสียงเกียรติคุณของวิชาชีพนั้น ๆ ในกิจการหรือองค์กรต่าง ๆ ถ้าผู้บริหารเป็นผู้ที่ปราศจากความซื่อสัตย์และจรรยาบรรณแล้ว การควบคุมภายในจะเกิดขึ้นไม่ได้ นอกจากนี้ ผู้บริหารระดับสูงจะต้องพยายามทุก ๆ วิธีทางให้ผู้บริหารทุกระดับและพนักงานทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญและยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณด้วยเช่นกัน(วิไล วีระปรีช, ประจิต หาวัตร,และจงจิตต์ หลีกภัย, 2551, หน้า 10)

7.1.2 ปรัชญาและรูปแบบของการทำงานของผู้บริหาร

ปรัชญา และรูปแบบการทำงานของผู้บริหารย่อมมีผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายในขององค์กร เพราะผู้บริหารมีหน้าที่โดยตรงในการกำหนดนโยบาย จัดให้มีมาตรการ และวิธีการควบคุม ความแตกต่างในด้านทัศนคติและรูปแบบวิธีการทำงานของผู้บริหาร จะเป็นตัวกำหนดระดับความเล็งเห็นที่ยอมรับได้ในองค์กร อันนำไปสู่รูปแบบของการควบคุมภายในที่จัดให้

มีขึ้น ผู้บริหารบางคนเป็นพวกอนุรักษนิยม บางคนกล้าได้ กล้าเสีย กล้าเสี่ยง และระดับของความกล้าก็ยังคงแตกต่างกันไป จึงทำให้ระดับของการควบคุมภายในแตกต่างกันไปด้วย (จันทนา สาขากร, นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลาพร ศรีจันเพชร, 2550, หน้า 2-6)

7.1.3 บทบาทของคณะกรรมการบริษัทและกรรมการตรวจสอบ

ปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งของสภาพแวดล้อมของการควบคุมก็คือคณะกรรมการบริษัท (Board of Director) และคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลสำคัญต่อสภาพแวดล้อมของการควบคุมและแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหาร (Tone at the Top) สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับคณะกรรมการตรวจสอบก็คือ ความมีอิสระจากฝ่ายจัดการ ประสบการณ์ คุณสมบัติเฉพาะของแต่ละบุคคล ขอบเขตของการเข้าไปเกี่ยวข้องและการพิจารณาพิจารณากิจกรรมต่างๆ และความเหมาะสมในการดำเนินการ ปัจจัยสำคัญอีกข้อหนึ่งก็คือ ความถี่ในการสอบทานหรือการหยิบยกปัญหาสำคัญ ๆ ขึ้นมาเพื่อพิจารณาและติดตามกับฝ่ายจัดการเกี่ยวกับแผนงานหรือผลการดำเนินงาน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2540)

7.1.4 ความรู้ความสามารถของบุคลากร

ความรู้ความสามารถของบุคลากรที่เหมาะสมกับหน้าที่การทำงาน ในการปฏิบัติงานแต่ละชนิดนั้นจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสม มิฉะนั้นการทำงานจะไม่ประสบความสำเร็จตามที่ควร หน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารระดับสูงก็คือ การคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถอันเหมาะสมกับงานในขณะนั้น และจัดให้มีการฝึกอบรมในระยะต่อมาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของบุคลากรเหล่านั้นให้ทันสมัยอยู่เสมอ (วิไล วีระปรีย, ประจิด หาวัตร, และจงจิตต์ หลีกภัย, 2551, หน้า 11)

7.1.5 การจัดโครงสร้างองค์กร

โครงสร้างขององค์กรที่ได้รับการจัดไว้ดีย่อมเป็นพื้นฐานสำคัญทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผนงานสั่งการ และควบคุมการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วมีประสิทธิภาพ โครงสร้างการจัดองค์กรรวมถึงการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในระดับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความรู้และความสามารถของบุคคลเหล่านั้นด้วย การรวมศูนย์อำนาจหรือกระจายอำนาจตัดสินใจในระดับต่าง ๆ หากองค์กรเลือกใช้การรวมศูนย์อำนาจในการตัดสินใจ คุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ที่ได้รับอำนาจย่อมมีความสำคัญ หากเลือกวิธีกระจายอำนาจตัดสินใจ ระบบและขั้นตอนการทำงาน รวมถึงกระบวนการในการติดตามผลย่อมมีความสำคัญมากกว่า (กุสุมา โสเชียว, 2549)

7.1.6 การมอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ

องค์ประกอบนี้หมายถึงการมอบอำนาจในระดับปฏิบัติการ การกำหนดวิธีการ

รายงานและอำนาจในการอนุมัติ ซึ่งควรมอบในระดับที่ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความคิดริเริ่ม หรือสามารถแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน (อุษณา ภัทรมนตรี, 2545, หน้า 4-11)

7.1.7 การบริหารบุคลากร

คนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด ประสิทธิภาพการควบคุมภายในจะถูกกระทบอย่างมากด้วยพฤติกรรม และอุปนิสัยของบุคลากรในองค์กร ดังนั้นนโยบายของฝ่ายบริหารในส่วนเกี่ยวกับการว่าจ้าง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และการจ่ายค่าตอบแทนและผลประโยชน์อื่น ล้วนมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในองค์กร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2540)

7.1.8 การตรวจสอบภายใน สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งสหรัฐอเมริกา (The Institute of Internal Auditors (IIA) ได้ให้ความหมายหรือคานิยามของ “การตรวจสอบภายใน” ไว้ดังนี้ การตรวจสอบภายใน คือ การให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษา อย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร การตรวจสอบภายในช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล อย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย, 2548)

7.2 การประเมินความเสี่ยง

“ความเสี่ยง” หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่าหรือ เหตุการณ์ซึ่งไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด “การประเมินความเสี่ยง” หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยงในการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง ฝ่ายบริหารต้องประเมินความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจอย่างเพียงพอและเหมาะสม (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรฐานการควบคุมภายใน, 2544)

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือการกระทำใด ๆ อันจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านลบหรือเป็นผลลัพธ์ที่ไม่ต้องการ ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด (กรมบัญชีกลาง, 2545)

อำนาจ ชีระวนิช (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยง

7.2.1 ลักษณะของความเสี่ยง

ความเสี่ยงที่ผู้บริหารต้องพิจารณามีดังนี้

7.2.1.1 ความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจ (Inherent Risk)

ความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจเป็นความเสี่ยงที่มีอยู่โดยธรรมชาติในธุรกิจหรืองานแต่ละอย่าง เมื่อใดก็ตามที่ตัดสินใจที่จะทำธุรกิจหรืองานนั้น ๆ ก็ย่อมจะมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารควรเข้าใจถึงความเสี่ยงที่องค์กรของตนประสบอยู่และจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะลดความเสี่ยงนี้ได้อย่างไร โดยต้องพิจารณาว่าความเสี่ยงระดับใดที่องค์กรของตนพอจะรับได้ และพยายามจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้นั้น วิธีการอย่างหนึ่งที่จะลดความเสี่ยงก็คือต้องมีการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในขึ้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2540)

7.2.1.2 ความเสี่ยงจากการควบคุมภายใน (Control Risk)

ความเสี่ยงจากการควบคุมภายใน เป็นความเสี่ยงที่ระบบการควบคุมภายในขององค์กร ไม่อาจป้องกันข้อผิดพลาดในส่วนที่เกิดจากความเสี่ยงจากธุรกิจได้ทั้งหมด ความเสี่ยงในส่วนนี้เกิดขึ้นเนื่องจากว่าในแต่ละองค์กรแม้จะได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายใน เพื่อลดความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจลงแล้วก็ตาม แต่ก็อาจมีโอกาที่การควบคุมภายในดังกล่าวยังบกพร่อง หรือแม้ว่าองค์กรอาจจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี แต่ไม่มีการปฏิบัติตามระบบที่มีอยู่ก็ทำให้เกิดความเสียหายได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามผู้บริหารควรตระหนักว่าการควบคุมภายในให้ได้เพียงความมั่นใจตามสมควร หรือความมั่นใจในระดับที่สมเหตุสมผลเท่านั้นว่าจะจะไม่เกิดความล้มเหลว ความไม่มีประสิทธิภาพ ความเสียหายหรือการทุจริตขึ้นหากปฏิบัติตามระบบที่กำหนดไว้ แต่การควบคุมภายในมิใช่เป็นหลักประกันหรือให้ความมั่นใจได้อย่างสมบูรณ์ว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ข้างต้นจะไม่เกิดขึ้น การควบคุมภายในสามารถรองความเสียหายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กรให้ลดน้อยลงไปได้มากตามสมควรเมื่อเทียบกับการไม่จัดการควบคุมภายในไว้เลย ผู้บริหารควรพิจารณาจัดระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพราะหากองค์กรต้องการสร้างระบบการควบคุมภายในเพื่อครอบคลุมข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นทั้งหมดย่อมเป็นไปได้ยากและอาจเกินความจำเป็น อีกทั้งอาจก่อให้เกิดต้นทุนการควบคุมภายในที่สูงเกินความจำเป็นหรือประสิทธิภาพการดำเนินงานอาจลดลงได้ถ้าระบบและขั้นตอนการควบคุมมีมากเกินไป (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2540)

7.2.1.3 ความเสี่ยงจากการตรวจไม่พบข้อผิดพลาด (Detection Risk)

ความเสี่ยงจากการตรวจไม่พบข้อผิดพลาด เป็นความเสี่ยงที่การควบคุมภายในไม่อาจค้นพบความไม่ถูกต้องของรายการหรือข้อผิดพลาดที่มีอยู่ ทั้งนี้เพราะในการปฏิบัติงานตรวจสอบผู้ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องใช้ระบบการตรวจโดยเลือกตัวอย่างเพราะไม่สามารถตรวจสอบทุกสิ่งได้ทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์เนื่องจากอัตราค่าจ้างและความจำเป็นอย่างอื่น นอกจากนี้การตรวจสอบภายในยังมีข้อจำกัด ในกรณีที่การจัดโครงสร้างองค์กรไม่ดีพอและผู้ตรวจสอบภายในไม่มีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในอาจไม่อยู่ในวิสัยที่จะตรวจสอบการปฏิบัติหรือการบริหารโดยผู้บริหารระดับสูงขององค์กรนั้นได้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2540)

7.2.3 ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

7.2.3.1 การระบุปัจจัยเสี่ยง ความเสี่ยงมีสาเหตุมาจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรหรือผลการปฏิบัติงาน ทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม ในการระบุปัจจัยเสี่ยงฝ่ายบริหารจำเป็นต้องตั้งคำถามว่าเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นจะต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา เช่น ความเสี่ยงจากการจัดซื้อจัดจ้างในราคาแพง ความเสี่ยงจากการจัดซื้อพัสดุที่มีคุณภาพต่ำกว่าข้อกำหนด เป็นต้น

7.2.3.2 การวิเคราะห์ความเสี่ยง หลังจากการระบุปัจจัยเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการวิเคราะห์ความเสี่ยงหรือผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร เทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยงมีหลายวิธีเพราะการวัดความเสี่ยงเป็นตัวเลขว่ามีผลกระทบต่อองค์กรเท่าไรนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก โดยทั่วไปจะวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยประเมินนัยสำคัญหรือผลกระทบของความเสี่ยง และความถี่ที่จะเกิดหรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อความเสี่ยงที่มีระดับสูงและมีโอกาสเกิดขึ้นสูงแต่อาจลดความสนใจต่อความเสี่ยงที่มีระดับต่ำและโอกาสจะเกิดความเสี่ยงมีน้อย การวิเคราะห์ความเสี่ยงของสองจุดนี้ต้องใช้วิจารณญาณอย่างมากว่าควรอยู่ระดับใด เพราะการวัดความเสี่ยงทำได้ยาก

7.2.3.3 การบริหารความเสี่ยง เมื่อทราบความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงแล้วควรวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และพิจารณาว่าจะยอมรับความเสี่ยงนั้นหรือจะกำหนดกิจกรรมการควบคุมต่าง ๆ เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ระดับดังกล่าวผู้บริหารมีหน้าที่และความรับผิดชอบกำหนดขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมกับประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรมการควบคุมว่าคุ้มค่าหรือไม่

ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอและปรับเปลี่ยนการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ ถือได้ว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมและถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการควบคุมภายใน การกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง ฝ่ายบริหารควรพิจารณาว่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความเสี่ยงในลักษณะใด

7.3 กิจกรรมการควบคุม

กิจกรรมการควบคุม หมายถึง นโยบายและวิธีการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง และได้รับการสนองตอบให้สอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมการควบคุม เช่น การสอบทานงาน การดูแลป้องกันทรัพย์สินการแบ่งแยกหน้าที่งาน ในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุม ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล เพื่อป้องกันหรือลดความเสียหาย ความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นและให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน สำหรับกิจกรรมการควบคุมในเบื้องต้นจะต้องแบ่งแยกหน้าที่ภายในหน่วยรับตรวจอย่างเหมาะสม ไม่มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญหรืองานที่เสี่ยงต่อความเสียหายตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ถ้ามีความจำเป็นให้กำหนดกิจกรรมการควบคุมอื่นที่เหมาะสมทดแทน (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรฐานการควบคุมภายใน, 2544)

อำนาจ ชีระวนิช (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารนำมาใช้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า คำสั่งต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้น เพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง ได้รับการตอบสนองและการปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งหมายถึงความสำเร็จทางธุรกิจ ความถูกต้องเรียบร้อยของรายงานทางการเงิน การระแวดระวังดูแลทรัพย์สินขององค์กรเป็นอย่างดี และไม่มี การปฏิบัติผิดกฎหมาย ระเบียบหรือคำสั่งในสาระสำคัญ

ประเภทของการควบคุม สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ

1. การควบคุมแบบป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติการจัดโครงสร้างองค์การ การใช้พนักงานที่มีความรู้และจริยธรรม การแบ่งแยกหน้าที่ การใช้และการควบคุมเอกสารที่ดี การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร

2. การควบคุมแบบค้นพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทาน การวิเคราะห์ การยืนยันยอดการตรวจนับการรายงานข้อบกพร่อง การตรวจสอบ ฯลฯ

3. การควบคุมแบบแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

4. การควบคุมแบบส่งเสริม (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จ โดยตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

7.4 สารสนเทศและการสื่อสาร

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลข่าวสารทางการเงิน และข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของ สถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากแหล่งภายในหรือภายนอก ในการดำเนินการเกี่ยวกับสารสนเทศและการสื่อสาร ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีสารสนเทศอย่างเพียงพอ และสื่อสารให้ฝ่ายบริหารและบุคลากรอื่น ๆ อย่างเหมาะสมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องใช้สารสนเทศนั้นในรูปแบบที่เหมาะสมและทันเวลา (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรฐานการควบคุมภายใน, 2544)

อำนาจ ชีระวนิช (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านอื่นของกิจการ ทั้งจากแหล่งภายในและภายนอกกิจการ ข้อมูลสารสนเทศที่ดีต้องเป็นข้อมูลที่มีสาระสำคัญต่อการตัดสินใจ มีความถูกต้อง ความเป็นปัจจุบัน และทันเวลา ผู้บริหารจะใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจัยในการตัดสินใจและการสั่งการพนักงาน ส่วนพนักงานจะใช้ข้อมูลที่ออกมาจากฝ่ายบริหารเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ในองค์กรใดจะมีข้อมูลข่าวสารที่ดีจะขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่จะให้ความสำคัญกับระบบการจัดการข้อมูลข่าวสารหรือไม่

ข้อมูลสารสนเทศ เป็นสิ่งจำเป็นสิ่งจำเป็น ในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่ผู้สามารถได้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วถูกต้องจะสามารถช่วงชิงโอกาสได้ก่อนผู้อื่น ข้อมูลสารสนเทศหมายความรวมถึงทั้งข้อมูลข่าวสารทางการเงินและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอื่น ๆ ที่มาจากทั้งแหล่งข้อมูลภายในและแหล่งข้อมูลภายนอกองค์กร ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ผู้บริหารใช้ข้อมูลสารสนเทศในการพิจารณาสั่งการและวางแผน ส่วนผู้ปฏิบัติงานใช้เพื่อเป็นเครื่องชี้นำในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (จันทนา สาขากร , นิพันธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2548, หน้า 2-9)

การสื่อสาร กระบวนการประมวลและผลิตข้อมูลสารสนเทศที่ดีจะขาดประโยชน์หากไม่มีระบบการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประสิทธิภาพของการสื่อสารในที่นี้หมายถึงการจกระบบสื่อสารให้ข้อมูลที่จัดทำได้แล้วส่งไปถึงผู้ที่ควรได้รับหรือมีไว้พร้อมสำหรับผู้ที่ใช้สารสนเทศนั้น ณ ฐานข้อมูลขององค์กร

ซึ่งผู้มีหน้าที่เข้าถึงได้และสามารถเรียกมาใช้ได้ทันทีที่ต้องการ ประสิทธิภาพของการสื่อสารในที่นี้ หมายถึง การที่ผู้ที่ได้รับข้อมูลสารสนเทศได้ใช้ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ในการตัดสินใจต่าง ๆ (ณรงค์ ปริदानันท์, 2542, หน้า 45)

การสื่อสาร หมายถึง การรับและส่งข่าวสารระหว่างกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ในงานที่สัมพันธ์กัน ระบบการสื่อสารที่ดีและมีประสิทธิภาพ ควรเป็นการสื่อสารแบบสองทาง และติดต่อระหว่างหน่วยงานอย่างทั่วถึงครบถ้วน จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2548, หน้า 2-9)

7.5 การติดตามประเมินผล

การติดตามประเมินผล หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน ที่วางไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) และการประเมินผลเป็นรายครั้ง (Separate Evaluation) ซึ่งแยกเป็นการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self-Assessment) เช่น การประเมินการควบคุมโดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานภายในส่วนงานนั้น ๆ และการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ (Independent Assessment) เช่น การประเมินโดยผู้ตรวจสอบภายใน การประเมินผลการควบคุมภายในโดยผู้ตรวจสอบภายนอก เป็นต้น การดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีการติดตามประเมินผล โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน และการประเมินผลเป็นรายครั้งอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อให้ความมั่นใจว่า ระบบการควบคุมภายในที่วางไว้เพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีการปฏิบัติจริง การควบคุมภายในดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบและการสอบทานอื่น ๆ ได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างเหมาะสมและทันเวลา การควบคุมภายในได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรฐานการควบคุมภายใน, 2544)

อำนาจ ชีระวนิช (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การติดตาม หมายถึง การสอดคล้องดูแลมาตรการหรืองานที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินงาน

อุษณา ภัทรมนตรี (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การติดตามประเมินผลหมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิภาพของการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงานหรือในระหว่างการออกแบบการควบคุมภายในและการประเมินผลเป็นรายครั้ง ซึ่งแยกเป็นการประเมินการควบคุมด้วยตนเองและการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ

การติดตามประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องมีใน โครงสร้างการควบคุมภายใน กิจกรรมใดที่ไม่มีการติดตามประเมินผลและการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ไม่ถือว่ามี การควบคุม

ภายในที่สมบูรณ์ และการติดตามผลจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่รับผิดชอบ และผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ประเมินผลงานอิสระ (อุษณา ภัทรมนตรี, 2545)

8. ประโยชน์ของการควบคุมภายใน

ประโยชน์ของการควบคุมภายในมี 3 แนวทาง คือ (จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2550, หน้า 2-13)

8.1 ประโยชน์สำหรับฝ่ายบริหารระบบการควบคุมภายในที่ดีจะเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารมีความมั่นใจว่าพนักงานและลูกจ้างได้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง รายงานต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลาที่กำหนด ตลอดจนมีการป้องกันความผิดพลาดและการทุจริตหรือการสูญหายของทรัพย์สินไว้อย่างรัดกุม

8.2 ประโยชน์สำหรับพนักงานและลูกจ้างระบบการควบคุมภายในจะเป็นเครื่องชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดผู้บริหารวางไว้ เป็นเครื่องช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

8.3 ประโยชน์สำหรับผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายในผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายใน จะใช้ประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่มีการควบคุมภายในที่ดีจะช่วยให้การท างานของผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายในรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการรายงานทางการเงิน

1. ความหมายของรายงานการเงิน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของรายงานทางการเงินไว้ดังนี้

สภาวิชาชีพบัญชี (2558) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รายงานทางการเงิน หมายถึง งบการเงินที่สมบูรณ์ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลง ส่วนของเจ้าของ งบกระแสเงินสด หมายถึงประกอบงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ข้อมูลที่ให้คำอธิบายอื่น และงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันต้นงวดของงวดที่นำมาเปรียบเทียบกับงวดแรกสุด

นุชจรี พิเชฐกุล (2548) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รายงานทางการเงิน หมายถึง กระบวนการสื่อสารข้อมูลทางการเงินซึ่งได้มาจากระบบบัญชี โดยมีงบการเงินเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของรายงานทางการเงิน ทั้งนี้อาจจะทำในรูปแบบของรายงานประจำปี หนังสือชี้ชวน เอกสารแจ้งข่าว

หรือการพยากรณ์ นอกจากนี้แล้วยังมีรายงานผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

ศศิวิมล มีอำพล (2551) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รายงานทางการเงิน หมายถึง งบการเงิน ข้อมูลทางการเงินของกิจการ โดยนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่มีแบบแผนเพื่อแสดงฐานะการเงินและรายการทางบัญชีของกิจการ โดยงบการเงินที่จัดทำขึ้นจะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจและแสดงถึงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหารซึ่งได้รับความไว้วางใจให้ดูแลทรัพย์สินของกิจการ

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์ (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รายงานทางการเงินหมายถึง งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด หมายถึง เหตุประกอบงบ งบย่อย และคำอธิบายอื่น ซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินรายงานข้อมูลทางการเงินได้จัดทำจากข้อมูลทางการเงินที่จัดบันทึกไว้รอบระยะเวลาหนึ่ง

วันเพ็ญ วศินารมณ (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รายงานทางการเงิน หมายถึง ข้อมูลทุกชนิดที่กิจการเสนอแก่บุคคลภายนอก กิจการอาจต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก เนื่องจากกิจการต้องขายสินค้าและบริการ ซื้อสินค้า ต้องจัดหาเงินทุนจากบุคคลภายนอก เพื่อใช้ในการดำเนินงาน

อรุณี อยางธรา และคณะ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รายงานทางการเงินหมายถึง งบการเงินที่จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในสวนของผู้ถือหุ้น นโยบายการบัญชีและหมายเหตุประกอบงบการเงิน

พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เชิงเอี่ยม (2548) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รายงานทางการเงิน หมายถึง ผลผลิตของกระบวนการทางการบัญชีทั้งหมด ซึ่งจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ได้แก่ งบดุล เป็นงบแสดงฐานะการเงินของบุคคลหรือกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง งบกำไรขาดทุน เป็นงบแสดงผลการดำเนินงานของกิจการสำหรับงวดระยะเวลาหนึ่งงบกำไรสะสมเป็นงบแสดงยอดคงเหลือของกำไรสุทธินับแต่เริ่มกิจการภายหลังหักลดจำนวนเงินปันผลที่จ่ายออกไปให้แก่ผู้ถือหุ้น

จากความหมายของรายงานทางการเงินข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า รายงานทางการเงิน หมายถึง งบการเงินที่สมบูรณ์ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด รวมทั้งหมายเหตุประกอบงบการเงิน และข้อมูลอื่น ๆ ที่สำคัญของธุรกิจ เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจต่อผู้ใช้งบการเงินอย่างถูกต้อง ทันเวลา เชื่อถือได้และเข้าใจได้

2. ความสำคัญของรายงานทางการเงิน

รายงานทางการเงิน เป็นการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับฐานะของกิจการ การเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสด ผลการดำเนินงานรวมทั้งการแสดงผลการเปลี่ยนแปลงฐานะของกิจการ โดยจะให้ข้อมูลที่มีประโยชน์และเชื่อถือได้แก่ผู้ใช้งบการเงินและเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจซึ่งมีการจัดทำรายงานการเงินเพื่อ (ศศิวิมล มีอำพล, 2548)

2.1 ทำให้ทราบตัวเลขทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับกิจการ เช่น สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย

2.2 ให้ประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนของผู้ลงทุน

2.3 ให้ประโยชน์ในการตัดสินใจให้สินเชื่อ

2.4 ให้ประโยชน์ในการตัดสินใจในการประเมินภาวะกระแสเงินสด

2.5 ทำให้ทราบถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ สิทธิต่อทรัพยากรและผลของรายการ เหตุการณ์และสถานการณ์แวดล้อมที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและสิทธิในทรัพย์สินนั้น

2.6 ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและกำไรของกิจการ

2.7 ทำให้ทราบถึงสภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้และกระแสเงินสด

รายงานทางการเงินมิได้หมายถึงเฉพาะงบการเงินเท่านั้น แต่โดยทั่วไปแล้ว งบการเงินจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของรายงานทางการเงินของกิจการหนึ่ง ๆ ดังนั้น ในที่นี้กล่าวถึงความสำคัญของรายงานทางการเงิน โดยเน้นไปที่งบการเงิน ซึ่งจะเป็นตัวสะท้อนถึงภาพลักษณ์ของกิจการว่าเป็นอย่างไร มีฐานะทางการเงินมั่นคงหรือไม่ มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นจากในอดีตหรือไม่ อย่างไร กระแสเงินสดรับและจ่ายเป็นอย่างไร ซึ่งผู้ใช้งบการเงินของกิจการนั้นจะต้องใช้วิจารณญาณในการประเมินข้อเท็จจริงที่ได้จากรายงานทางการเงินของกิจการนั้น เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น รายงานทางการเงินจึงมีความสำคัญต่อผู้ใช้อข้อมูลในรายงาน โดยเฉพาะงบการเงินของกิจการ แต่เนื่องจากผู้ใช้งบการเงินมีหลากหลายกลุ่มและความต้องการของแต่ละกลุ่มก็แตกต่างกันออกไป จึงเป็นหน้าที่ของผู้จัดทำงบการเงินที่จะสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ให้ได้มากที่สุดซึ่งโดยทั่วไปจะเน้นไปที่กลุ่มของนักลงทุนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักการที่ว่างบการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์โดยทั่วไป นั้นหมายถึงงบการเงินจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอต่อการนำไปใช้ เพื่อการตัดสินใจได้อย่างไม่ผิดพลาด (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2547, หน้า 59)

สามารถสรุปได้ว่า รายงานทางการเงินมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ รายงานทางการเงินเป็นอย่างมาก เนื่องจากต้องใช้ประกอบการตัดสินใจ และวิเคราะห์ความเสี่ยงในการลงทุนหรือการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในอนาคต

3. วัตถุประสงค์ของรายงานทางการเงิน

วัตถุประสงค์ของการนำเสนอรายงานทางการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2557) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ได้ระบุว่า การจัดทำงบการเงินขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์โดยทั่วไป เพื่อให้มั่นใจว่า งบการเงินดังกล่าวจะสามารถเปรียบเทียบได้กับงบการเงินในงวดก่อน ๆ ของกิจการ และงบการเงินของกิจการอื่นนั้น หมายถึง งบการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งไม่อยู่ในฐานะที่จะเรียกร้องให้กิจการจัดทำรายงานที่มีการดัดแปลงตามความต้องการข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง นอกจากนี้มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2557) ยังได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการนำเสนอรายงานทางการเงินว่าให้ครอบคลุมถึงข้อกำหนดโดยรวมของการนำเสนอรายงานทางการเงิน แนวปฏิบัติเกี่ยวกับโครงสร้าง และข้อกำหนดขั้นต่ำสำหรับเนื้อหาที่ต้องแสดงในงบการเงินมีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของรายงานทางการเงินไว้ดังต่อไปนี้

3.1 รายงานทางการเงิน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่สนใจ ในกิจการและข้อมูลที่ปรากฏในรายงานทางการเงิน เนื่องจากรายงานทางการเงินเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน กระแสเงินสด ผลตอบแทนจากการลงทุน ความสามารถในการชำระหนี้ และทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (พรพิศ จันทจรจตุรภัทร, 2548, หน้า 26)

3.1.1 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนและให้สินเชื่อ รายงานทางการเงินควรเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผลเพื่อให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินนำไปใช้โดยไม่เกิดการตัดสินใจผิดพลาดทั้งในด้านการลงทุนของธุรกิจและการให้สินเชื่อ ผู้ใช้งบการเงินกลุ่มนี้ได้แก่ ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ สถาบันการเงิน นักวิเคราะห์ที่ปรึกษาการลงทุน และผู้ลงทุน

3.1.2 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินกิจการ รายงานทางการเงินควรเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนในปัจจุบันและอนาคต โดยข้อมูลที่นำเสนอจะต้องสามารถแสดงการเปรียบเทียบเพื่อจะช่วยเหลือประเมินความสามารถของกิจการ

3.1.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ รายงานทางการเงินควรเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเงินทุกรายการ เพื่อทำให้ผู้ลงทุน เจ้าหนี้และผู้ใช้งบการเงินทราบถึงความ

มั่นคง สภาพคล่อง ภาระผูกพัน ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ โครงสร้างทางการเงิน สำหรับการประเมินสถานการณ์และวางแผนของธุรกิจในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

3.1.4 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารงาน รายงานทางการเงินควรเสนอข้อมูล เพื่อใช้สำหรับการประเมินผลการบริหาร หรือความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยการใช้ข้อมูลทางการบัญชีจากรายงานทางการเงินไปใช้ในการวิเคราะห์อัตราส่วนเพื่อทราบถึงความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร

3.1.5 ให้ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ รายงานทางการเงินควรเสนอข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ เช่น นโยบาย การบัญชี ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้เป็นข้อมูลที่เป็นสาระสำหรับผู้ใช้ง่ายรายงานทางการเงิน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเนื่องจากนโยบายของการบัญชีเป็นกฎเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติที่กิจการใช้ในการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน ซึ่งผู้บริหารได้ใช้ดุลยพินิจแล้วในการเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดสำหรับกิจการ นอกจากนี้ข้อมูลอื่นที่ถือว่ามีความสำคัญแต่ไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นตัวเลข ได้แก่ ประวัติบริษัท รายชื่อคณะกรรมการ ที่ตั้งของกิจการ จำนวนพนักงาน เป็นต้น

3.2 รายงานทางการเงินได้จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนและให้สินเชื่อ รายงานทางการเงินควรนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยข้อมูลที่นำเสนอจะต้องสามารถแสดงการเปรียบเทียบเพื่อจะช่วยเหลือประเมินความสามารถของกิจการ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลาพร ศรีจันทเพชร, 2547, หน้า 60)

3.2.1 เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนและให้สินเชื่อ รายงานทางการเงินควรนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ เพื่อให้ผู้ใช้ง่ายรายงานทางการเงินนำไปใช้โดยไม่เกิดการตัดสินใจผิดพลาดทั้งทางด้านการลงทุนของธุรกิจ และการให้สินเชื่อกับบุคคลภายนอกกิจการผู้ใช้ง่ายการเงินในกลุ่มนี้ได้แก่ ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ สถาบันการเงินในการลงทุน และการให้สินเชื่อผู้ลงทุน

3.2.2 เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินกิจการ รายงานทางการเงินควรเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนในปัจจุบันและอนาคต โดยข้อมูลที่นำเสนอจะต้องสามารถแสดงการเปรียบเทียบเพื่อจะช่วยเหลือประเมินความสามารถของกิจการ

3.2.3 เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ รายงานทางการเงินควรเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเงินทุกรายการ เพื่อทำให้ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ และผู้ใช้ง่ายการเงินทราบถึงความมั่นคง สภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ โครงสร้างทางการเงินของกิจการ สำหรับการประเมินสถานการณ์และวางแผนของธุรกิจในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

3.2.4 เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริหารงานในการบริหาร รายงานทางการเงินควรเสนอข้อมูล เพื่อใช้สำหรับการประเมินผลการบริหารหรือความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยการนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินไปใช้ในการวิเคราะห์อัตราส่วน เพื่อให้ทราบถึงความสามารถในการบริหารของผู้บริหาร

3.2.5 เพื่อให้ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการ รายงานทางการเงินควรเสนอข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกั กิจการ เช่น นโยบายการบัญชี ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้ใช้งายงานทางการเงิน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเนื่องจากนโยบายของการบัญชีเป็นเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติที่กิจการใช้ในการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน ซึ่งผู้บริหารได้ใช้ดุลยพินิจแล้วในการเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดสำหรับกิจการนอกจากนี้ ข้อมูลอื่นที่ถือว่ามีความสำคัญแต่ไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นตัวเลข ได้แก่ ประวัติกิจการ รายชื่อคณะกรรมการ ที่ตั้งของกิจการ จำนวนพนักงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการรายงานทางการเงินคือการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่สนใจในกิจการและข้อมูลที่ปรากฏในรายงานทางการเงิน เนื่องจากรายงานทางการเงินเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน กระแสเงินสด ผลตอบแทนจากการลงทุน ความสามารถในการชำระหนี้ และทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ

4. ประเภทของรายงานทางการเงิน

ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2557) เรื่อง การนำเสนองบการเงินได้กำหนดว่างบการเงินฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย (สภาวิชาชีพบัญชี, 2560)

4.1 งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นงวด เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงถึงฐานะทางการเงินของหน่วยงาน ณ วันสิ้นงวด งบแสดงฐานะการเงิน จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ ซึ่งทำให้ผู้ใช้งายงานทางการเงินทราบถึงโครงสร้างทางการเงินขององค์กรสามารถประเมินสภาพคล่องหรือความเสี่ยงขององค์กร

4.2 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ เป็นรายงานทางการเงินที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของหน่วยงาน สำหรับรอบระยะเวลาหนึ่ง งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นข้อมูลที่ทำให้ผู้ใช้งายงานทางการเงินทราบผลการดำเนินงานขององค์กร

4.3 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น จะประกอบด้วยบัญชีทุนและบัญชีเดินสะพัดของหุ้นส่วนจะเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเพิ่มทุน ถอนทุน กำไร ขาดทุน และแบ่งผลตอบแทนคืนแก่หุ้นส่วน

และแสดงกำไร (ขาดทุน) สะสม เพื่อแสดงรายละเอียดของการเพิ่มขึ้นและลดลงในระหว่างปีของกำไรสะสม

4.4 งบกระแสเงินสด เป็นรายงานทางการเงินที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดขององค์กร สำหรับรอบระยะเวลาหนึ่ง งบกระแสเงินสด จะทำให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินทราบถึงแหล่งที่ได้มาและแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน

4.5 หมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นคำอธิบายหรือรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายงานทางการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินได้รับข้อมูลที่ควรทราบได้อย่างครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินเข้าใจรายงานทางการเงินได้ดีขึ้น และไม่ตัดสินใจผิดพลาด

4.6 งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันต้นงวด เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงถึงฐานะทางการเงินของหน่วยงาน ณ วันต้นงวด งบแสดงฐานะการเงิน จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับสินทรัพย์หนี้สิน และส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ ซึ่งทำให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินทราบถึงโครงสร้างทางการเงินขององค์กรสามารถประเมินสภาพคล่องหรือความเสี่ยงขององค์กร

5. คุณภาพรายงานทางการเงิน

คุณภาพรายงานทางการเงิน อันจะทำให้ข้อมูลมีคุณสมบัติที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้รายงานทางการเงินอย่างมาก เพราะจะต้องใช้ประกอบการตัดสินใจและวิเคราะห์ความเสี่ยงในการลงทุนในอนาคต (เมธากุล เกียรติกระจาย และคณะ, 2550, หน้า 4-11)

ในการศึกษานี้ได้ประยุกต์ใช้จาก กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน หากต้องการให้ข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์ ข้อมูลนั้นต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ประโยชน์ของข้อมูลทางการเงินจะเพิ่มขึ้นถ้าข้อมูลนั้นเปรียบเทียบได้ พิสูจน์ยืนยันได้ ทันเวลาและเข้าใจได้ แยกการพิจารณาคุณภาพรายงานทางการเงิน ได้ 6 ด้าน ดังนี้ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2560)

5.1 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance)

ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหมายถึง ข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจสามารถทำให้ผู้ใช้ตัดสินใจแตกต่างกันไป ข้อมูลอาจสามารถทำให้การตัดสินใจแตกต่างกันไปแม้ว่าผู้ใช้บางรายเลือกที่จะไม่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลหรือได้รับทราบข้อมูลแล้วจากแหล่งอื่นแล้ว ข้อมูลทางการเงินสามารถทำให้การตัดสินใจแตกต่างกันไปได้ ถ้าข้อมูลมีคุณค่าทางการพยากรณ์ คุณค่าทางการยืนยันหรือทั้ง 2 ลักษณะ ข้อมูลทางการเงินมีคุณค่าทางการพยากรณ์ ถ้าข้อมูลนั้นสามารถใช้เป็นข้อมูลนำเข้าสู่กระบวนการที่ผู้ใช้ ใช้ในการพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคต ข้อมูลทางการเงินไม่

จำเป็นต้องเป็นค่าพยากรณ์หรือการคาดการณ์จึงจะถือว่ามีความน่าเชื่อถือ ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินที่มีคุณค่าทางการเงินเพื่อทำการพยากรณ์ของผู้ใช้เอง ข้อมูลทางการเงินมีคุณค่าทางการเงินที่ยั่งยืน ถ้าข้อมูลนั้นให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับ (การยืนยันหรือการเปลี่ยนแปลง) การประเมินในอดีต

คุณค่าทางการเงินและคุณค่าทางการเงินของข้อมูลทางการเงินมีความสัมพันธ์กัน ข้อมูลที่มีคุณค่าทางการเงินมักมีคุณค่าทางการเงินด้วย เช่น ข้อมูลรายได้สำหรับปีปัจจุบันซึ่งสามารถใช้เป็นเกณฑ์สำหรับพยากรณ์รายได้ในปีต่อไป และยังสามารถเปรียบเทียบกับข้อมูลรายได้สำหรับปีปัจจุบันจากการพยากรณ์ที่จัดทำตั้งแต่ปีก่อนๆ ได้ด้วยผลของการเปรียบเทียบดังกล่าวสามารถช่วยผู้ใช้แก้ไขและปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้ในการพยากรณ์ในอดีต

5.2 ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation)

รายงานทางการเงินเป็นตัวแทนปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจในรูปของข้อความและตัวเลข ข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ต้องไม่เป็นเพียงตัวแทนปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ แต่ต้องเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของปรากฏการณ์ที่ข้อมูลนั้นนำเสนอด้วย ในการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมอย่างสมบูรณ์ ภาพที่แสดงควรมี 3 ลักษณะคือ ครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด

5.2.1 ความครบถ้วน (Completeness) หมายถึง การรวมข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นสำหรับผู้ใช้ในการเข้าใจ รวมถึงการให้ความหมายและคำอธิบายที่จำเป็นทั้งหมด เช่น ความครบถ้วนของกลุ่มสินทรัพย์ อย่างน้อยที่สุด ควรรวมการให้ความหมายของลักษณะของสินทรัพย์ในกลุ่ม ภาพที่เป็นตัวเลขของสินทรัพย์ทั้งหมดในกลุ่มและการให้ความหมายของภาพที่เป็นตัวเลขของสินทรัพย์เป็นตัวแทน (เช่น ต้นทุนเริ่มแรก ต้นทุนที่ปรับปรุงหรือมูลค่ายุติธรรม) ในบางรายการ ภาพที่ครบถ้วนอาจเป็นคำอธิบายของข้อเท็จจริงที่มีนัยสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพและลักษณะของรายการต่าง ๆ ปัจจัยและสถานการณ์ที่อาจกระทบคุณภาพและลักษณะของรายการเหล่านั้นและกระบวนการที่ใช้ในการกำหนดภาพที่เป็นตัวเลข

5.2.2 ความเป็นกลาง (Neutrality) หมายถึง ความเป็นกลางคือลักษณะที่ปราศจากอคติในการเลือกหรือนำเสนอข้อมูลทางการเงิน ภาพที่เป็นกลางเป็นภาพที่ไม่เอนเอียง ไม่มีการให้ความสำคัญ ไม่มีการเน้นหรือไม่มีการยกเลิกการเน้นหรือไม่ถูกตกแต่งในลักษณะอื่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความเป็นไปได้ที่ผู้ใช้จะพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลที่เป็นกลางไม่ได้หมายถึงข้อมูลที่ไม่มีวัตถุประสงค์หรือไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ในทางตรงข้าม ข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจโดยนิยามแล้ว สามารถทำให้ผู้ใช้ตัดสินใจแตกต่างไป

5.2.3 ปราศจากข้อผิดพลาด หมายถึง ไม่มีข้อผิดพลาดหรือการละเว้นการให้ความหมายของปรากฏการณ์ และไม่มีข้อผิดพลาดในกระบวนการเลือกและประยุกต์กระบวนการที่

ใช้ในการจัดทำข้อมูลที่รายงาน การปราศจากข้อผิดพลาดไม่ได้หมายความว่า ถูกต้องสมบูรณ์ทุก ลักษณะ เช่น ประมาณการราคาหรือมูลค่าที่ไม่สามารถสังเกตได้ ไม่สามารถพิจารณาได้ว่า ประมาณการนั้นถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง แต่ประมาณการนั้นสามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมได้ หากมีการอธิบายอย่างชัดเจนและถูกต้องว่า จำนวนเงินนั้นได้มาจากประมาณการ มีการอธิบายถึง ลักษณะและข้อจำกัดของกระบวนการประมาณการ และอธิบายว่าไม่มีข้อผิดพลาดในการเลือกและ ประยุกต์กระบวนการที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาประมาณการนั้น

5.3 ความสามารถเปรียบเทียบได้ (Comparability)

ความสามารถเปรียบเทียบได้ หมายถึง ลักษณะเชิงคุณภาพที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถระบุ และเข้าใจ ความเหมือนหรือความแตกต่างของรายการต่าง ๆ ความสามารถเปรียบเทียบได้ไม่ เหมือนลักษณะ เชิงคุณภาพอื่นคือ ไม่สัมพันธ์กับรายการเดียว การเปรียบเทียบต้องมีอย่างน้อย 2 รายการ แม้ความสม่ำเสมอจะสัมพันธ์กับความสามารถเปรียบเทียบได้แต่ไม่เหมือนกัน ความสม่ำเสมอหมายถึง การใช้วิธีเดียวกันกับรายการเดียวกันไม่ว่าจากรอบระยะเวลาสู่รอบ ระยะเวลาภายในกิจการที่เสนอรายงานแห่งหนึ่งหรือในรอบระยะเวลาใดรอบระยะเวลาหนึ่ง ระหว่างกิจการหลายแห่ง ความสามารถเปรียบเทียบได้เป็นเป้าหมาย ความสม่ำเสมอช่วยให้บรรลุ เป้าหมายนั้นความสามารถเปรียบเทียบได้ไม่ใช่ความเป็นแบบแผนเดียวกัน ในการทำให้ข้อมูล สามารถเปรียบเทียบได้ สิ่งที่เหมือนกันต้องดูเหมือนกันและสิ่งที่แตกต่างกันต้องดูแตกต่างกัน ความสามารถเปรียบเทียบได้ของข้อมูลทางการเงินไม่ได้เพิ่มขึ้นด้วยการทำให้สิ่งที่ไม่เหมือนกันดู เหมือนกันหรือการทำให้สิ่งเหมือนกันดูแตกต่างกัน การตัดสินใจของผู้ใช้เกี่ยวข้องกับการเลือก ระหว่างทางเลือกต่าง ๆ เช่น การขายหรือถือเงินลงทุนหรือการลงทุนในกิจการแห่งหนึ่งหรืออีก แห่ง ดังนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการที่เสนอรายงานจะมีประโยชน์มากขึ้นหากข้อมูลนั้นสามารถ เปรียบเทียบได้กับข้อมูลที่คล้ายกันเกี่ยวกับกิจการอื่นและสามารถเปรียบเทียบได้กับข้อมูลที่ คล้ายกันเกี่ยวกับกิจการเดียวกันนั้นสำหรับรอบระยะเวลาอื่นหรือ ณ วันที่อื่น

5.4 ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้

ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ หมายถึง ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ช่วยให้ความ เชื่อมั่นแก่ผู้เชื่อว่าข้อมูลเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจที่กิจการนำเสนอ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้หมายความว่า ผู้สังเกตการณ์รายต่าง ๆ ที่มีความรอบรู้และมีความเป็น อิสระสามารถได้ข้อสรุปตรงกันแต่ไม่จำเป็นต้องเป็นข้อตกลงอย่างสมบูรณ์ว่า ภาพนั้นเป็นตัวแทน อันเที่ยงธรรม ข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ไม่จำเป็นต้องเป็นประมาณการ ณ จุดเดียว จำนวนเงินต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ซึ่งแสดงเป็นช่วงและความน่าจะเป็นที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลที่ สามารถ พิสูจน์ยืนยันได้เช่นกัน

ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้อาจเป็นทางตรงหรือทางอ้อม

5.4.1 ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทางตรงหมายความว่า การพิสูจน์จำนวนหรือการเป็นตัวแทนอื่นด้วยการสังเกตโดยตรง เช่น การนับเงินสด

5.4.2 การพิสูจน์ทางอ้อมหมายถึง การตรวจสอบปัจจัยนำเข้าแบบจำลอง สูตรหรือการใช้เทคนิคอื่นและคำนวณผลลัพธ์อีกครั้งด้วยระเบียบวิธีที่เหมือนกัน เช่น การพิสูจน์มูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือด้วยการตรวจสอบปัจจัยนำเข้า (ปริมาณและต้นทุน) และคำนวณสินค้าคงเหลือปลายงวดอีกครั้งด้วยข้อสมมติการหมุนเวียนต้นทุนวิธีเดียวกัน (เช่น ใช้วิธีเข้าก่อน ออกก่อน)

การพิสูจน์คำอธิบายและข้อมูลทางการเงินที่มองไปในอนาคตบางอย่างอาจเป็นไปได้จนกว่าอนาคตจะมาถึง ซึ่งบางครั้งอาจพิสูจน์ไม่ได้เลย ในการช่วยผู้ตัดตัดสินใจว่าผู้ใช้ต้องการใช้ข้อมูลนั้นหรือไม่ ปกติจำเป็นต้องเปิดเผยข้อสมมติที่ใช้ในการจัดทำข้อมูลนั้น วิธีรวบรวมข้อมูลและปัจจัยและสภาพแวดล้อมอื่นที่สนับสนุนข้อมูลนั้น

5.5 ความทันเวลา

ความทันเวลา หมายถึง การมีข้อมูลพร้อมให้ผู้ตัดสินใจทันเวลาที่ข้อมูลสามารถมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ โดยทั่วไปข้อมูลยิ่งย้อนอดีตนานขึ้น ข้อมูลยิ่งมีประโยชน์น้อยลง แต่ข้อมูลบางอย่างอาจยังถือว่าทันเวลาไปเป็นระยะเวลาสั้นหลังสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ด้วยเหตุผล เช่น ผู้ใช้บางรายอาจจำเป็นต้องระบุและประเมินแนวโน้มต่าง ๆ

5.6 ความสามารถเข้าใจได้

ความสามารถเข้าใจได้ หมายถึง การจัดประเภท การกำหนดลักษณะ และการนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจนและกระชับทำให้ข้อมูลนั้นสามารถเข้าใจได้ ปракฏการณ์บางอย่างโดยลักษณะของปราคฏการณ์นั้นมีความซับซ้อนและไม่สามารถทำให้ง่ายต่อความเข้าใจ การไม่รวมข้อมูลเกี่ยวกับปราคฏการณ์นั้นในรายงานทางการเงินอาจทำให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินง่ายต่อความเข้าใจ แต่รายงานทางการเงินนั้นจะไม่สมบูรณ์และอาจเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิด

สรุปได้ว่า รายงานทางการเงินให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจของกิจการที่เสนอรายงานหากต้องการให้ข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์ ข้อมูลนั้นต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ประโยชน์ของข้อมูลทางการเงินจะเพิ่มขึ้นถ้าข้อมูลนั้นเปรียบเทียบได้ พิสูจน์ยืนยันได้ ทันเวลาและเข้าใจได้

6. ข้อจำกัดเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของรายงานทางการเงิน

ต้นทุนเป็นข้อจำกัดเสมอของข้อมูลที่สามารถแสดงด้วยการรายงานทางการเงิน การรายงานข้อมูลทางการเงินมีต้นทุนและประเด็นสำคัญคือ ต้นทุนนั้นต้องคุ้มกับประโยชน์ของการรายงานข้อมูลนั้น ต้นทุนและประโยชน์ที่ต้องนำมาพิจารณามีหลายประเภท ผู้ให้ข้อมูลทางการเงินใช้ความพยายามส่วนใหญ่ไปกับการรวบรวม การประมวลผล การพิสูจน์ยืนยันข้อมูลทางการเงิน และการเผยแพร่ข้อมูลทางการเงิน แต่ในที่สุด ผู้ใช้เป็นผู้แบกรับต้นทุนในรูปของผลตอบแทนที่ลดลง ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินยังมีต้นทุนการวิเคราะห์และการตีความข้อมูลที่แสดงไว้ด้วย หากไม่มีการแสดงข้อมูลที่จำเป็น ผู้ใช้มีต้นทุนเพิ่มขึ้นเพื่อให้ได้รับข้อมูลนั้นจากแหล่งอื่นหรือประมาณข้อมูลนั้นขึ้นเอง การรายงานข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่นำเสนอช่วยผู้ใช้ให้ตัดสินใจด้วยความเชื่อมั่นยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้การทำหน้าที่ของตลาดทุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและต้นทุนเงินทุนต่างสำหรับเศรษฐกิจในภาพรวม ผู้ลงทุน ผู้ให้กู้และเจ้าหนี้อื่นแต่ละรายยังได้รับประโยชน์จากการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม เป็นไปไม่ได้ที่รายงานทางการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปจะให้ข้อมูลทั้งหมดที่ผู้ใช้ทุกคนพบว่ามี ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ในการใช้ข้อจำกัดด้านต้นทุน คณะกรรมการฯ ประเมินว่าประโยชน์ของการรายงานข้อมูลบางเรื่องมีความเป็นไปได้ที่จะคุ้มกับต้นทุนที่เกิดขึ้นเพื่อแสดงและใช้ข้อมูลนั้นหรือไม่ เมื่อคณะกรรมการฯ ใช้ข้อจำกัดด้านต้นทุนในการพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินที่นำเสนอ คณะกรรมการฯ ขอข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลทางการเงิน ผู้ใช้ ผู้สอบบัญชี นักวิชาการและบุคคลอื่นเกี่ยวกับลักษณะและปริมาณของประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและต้นทุนที่คาดว่าจะเกิดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนั้น ในสถานการณ์ส่วนใหญ่ การประเมินจะอิงกับข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2560)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

กุสุมา โสเชียว (2549) ได้ศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยปี พ.ศ. 2548 จำนวน 465 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา F – test การวิเคราะห์สหสัมพันธ์หุคูณและ การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพ

การควบคุมภายในมีความสัมพันธ์และผลกระทบกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี นักบัญชีบริษัทจดทะเบียน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายใน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมและด้านการติดตามและประเมินผล ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรจึงควรให้ความสำคัญกับการควบคุมภายในและส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีการตระหนักและปฏิบัติตาม เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

จุฬาลักษณ์ ฟองมูล (2554) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของการควบคุมภายในตามมาตรา 404 ของกฎหมายซาเบนส์ ออกซ์เลย์ กับคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่สังกัดสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่งในประเทศไทย รวมจำนวน 150 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต และนำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์ในลักษณะข้อมูลเชิงพรรณนา รวมถึงทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยผู้สอบบัญชี มีความเห็นว่าการที่มีการนำมาตรา 404 ของกฎหมายซาเบนส์ ออกซ์เลย์ มาปฏิบัติ นั้น จะมีประสิทธิผลของการควบคุมภายในอยู่ในระดับมาก ในส่วนของการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของการควบคุมภายในตามมาตรา 404 ของกฎหมายซาเบนส์ ออกซ์เลย์ กับคุณภาพรายงานทางการเงิน พบว่าประสิทธิผลของการควบคุมภายในตามมาตรา 404 ของกฎหมายซาเบนส์ ออกซ์เลย์ ซึ่งประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล พบว่าทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า หากกิจการมีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพแล้ว จะทำให้รายงานทางการเงินของกิจการนั้นมีคุณภาพสูงตามไปด้วย

ถาวร พรามไทย (2558) ได้ศึกษาผลกระทบผลกระทบของการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตรวจสอบภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 236 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ F-test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตรวจสอบภายในสถานศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในโดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการติดตามผล ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านการรับรองคุณภาพ และด้านการรายงานการติดตามผลและผู้ตรวจสอบภายในสถานศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมี

คุณภาพข้อมูลทางบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกัน โดยสรุป การติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรสนับสนุนระบบการประเมินผลการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างระบบติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้มีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน ด้านการรับรองคุณภาพการปฏิบัติงานของแต่ละแผนกหรือฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะฝ่ายการเงินและบัญชี เพื่อให้การจัดทำรายงานข้อมูลทางบัญชีเกิดประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และควรส่งเสริมให้มีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน ด้านการรายงานการติดตามผล เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและครบถ้วนต่อไป

สมใจ พวงนิล (2554) ได้ศึกษาผลกระทบของการควบคุมภายในทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการรายงานทางการเงิน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านตรวจสอบภายในทางการเงินและบัญชีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 270 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา F-test การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านตรวจสอบภายในทางการเงินและบัญชีของสถานศึกษา ที่มีจำนวนบุคลากรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการรายงานทางการเงิน โดยรวมและงบประมาณแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการรายงานทางการเงินรายด้าน ด้านความเชื่อถือได้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น การควบคุมภายในทางการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการรายงานทางการเงิน ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาและปรับปรุงการควบคุมภายในทางการบัญชีและส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีการตระหนักและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การรายงานทางการเงินขององค์กร มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ พัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จในอนาคตต่อไป

นุชนาถ ผิวสะอาด (2557) ได้ศึกษาผลกระทบของการพัฒนาระบบบัญชีที่ดีที่มีต่อประสิทธิภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียมในประเทศไทย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียมในประเทศไทย จำนวน 112 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test F-test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ การวิเคราะห์

ถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ ที่มีรูปแบบธุรกิจ ที่ตั้งของสถานประกอบการ ระยะเวลาในการดำเนินงาน จำนวนพนักงานในปัจจุบัน และรายได้เฉลี่ยต่อปี แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีกระบวนการระบบบัญชีที่ดีและประสิทธิภาพรายงานทางการเงิน ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้บริหารฝ่ายบัญชีจึงควรใช้สารสนเทศนี้เป็นแนวทางในการพัฒนา และวางแผนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ องค์กรควรจัดให้มีการศึกษา สํารวจระบบงานถึงกระบวนการทางธุรกิจ และขั้นตอนของระบบงานในฝ่ายงานต่าง ๆ เพื่อให้สามารถมองภาพรวมของการบัญชีและทางเดินเอกสาร ได้อย่างชัดเจนตลอดจนสามารถใช้เป็นแนวทางให้กับผู้บริหารองค์กร ในการประเมินและปรับปรุงแก้ไขระบบบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมการจัดการรายงานทางการเงินให้ถูกต้อง เชื่อถือได้ และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ทันเวลา เพื่อให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างเหมาะสมและมีความได้เปรียบทางการแข่งขันต่อไป

ประภาศรี เหลือถนอม (2557) ได้ศึกษา ผลกระทบของกระบวนการจัดทำบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพรายงานทางการเงินของสหกรณ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าฝ่ายบัญชีของสหกรณ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 126 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ F-test การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าฝ่ายบัญชีของสหกรณ์ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีกระบวนการจัดทำบัญชีโดยรวม ด้านการจดบันทึก และด้านการสรุปผล แตกต่างกัน หัวหน้าฝ่ายบัญชีของสหกรณ์ที่มีทุนในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพรายงานทางการเงินโดยรวม แตกต่างกัน ดังนั้น สหกรณ์ต้องพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดทำบัญชีและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านข้อมูลทางการบัญชีให้มากขึ้น โดยหัวหน้าฝ่ายบัญชีของสหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางและวางแผนกระบวนการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ให้มีความเหมาะสมและมีคุณภาพตามนโยบายของกรมบัญชีกลาง รวมถึงปรับปรุงด้านการให้บริการของนักบัญชีสหกรณ์ ให้สามารถตอบสนองความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความเข้มแข็งแก่สหกรณ์ในการแข่งขันกับธุรกิจเอกชนอื่นได้ ซึ่งจะส่งผลให้สหกรณ์มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

พรทิพย์ ภูถิถ้วน (2555) ได้ศึกษาผลกระทบของการควบคุมภายในระบบสารสนเทศ ที่ใช้คอมพิวเตอร์ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าฝ่ายบัญชีสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 170 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล ได้แก่ F-Test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่ายและการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ หัวหน้าฝ่ายบัญชีสหกรณ์การเกษตร ที่มีจำนวนพนักงาน ระยะเวลาในการดำเนินงาน ปริมาณการดำเนินงาน การดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$) หัวหน้าฝ่ายบัญชีสหกรณ์การเกษตร ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงาน ปริมาณการดำเนินงาน การดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$) หัวหน้าฝ่ายบัญชีสหกรณ์การเกษตร ที่มีจำนวนพนักงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแตกต่างกัน ($p>0.05$) ดังนั้น สหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการลงทุนในระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศที่มีความเหมาะสมกับสหกรณ์ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้รับการพัฒนาทักษะการใช้งานระบบสารสนเทศและให้ความสำคัญกับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อให้สหกรณ์ได้รับรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการสามารถนำไปใช้บริหารจัดการสหกรณ์ได้ทันกาล ซึ่งจะทำให้สมาชิกและบุคคลภายนอกเกิดความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์ มีความเข้มแข็ง โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Changchit, Holsapple และ Madden (2001) ได้ศึกษาระบบสนับสนุนการประเมินการควบคุมภายในของผู้บริหารกรณีศึกษาระบบผู้เชี่ยวชาญและผลลัพธ์ของการทดลองพบว่า การควบคุมภายในเป็นเรื่องสำคัญในการให้ความเชื่อมั่นในความถูกต้อง เชื่อถือได้และความทันต่อเวลาของรายงานทางการเงินอย่างไรก็ตามความรับผิดชอบในหน้าที่การบริหารอย่างหนึ่ง คือการรักษาไว้ซึ่งการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผล รายงานครั้งนี้ไม่มีตัวอย่างของระบบที่ออกแบบสำหรับผู้บริหารในการตรวจสอบจุดอ่อนของการควบคุมภายใน ลักษณะของระบบนี้สามารถให้ประโยชน์อย่างมาก อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีความชัดเจนซึ่งระบบนี้จะให้ผลเชิงบวกเพราะผู้บริหารอาจจะรู้สึกไม่สะดวกสบายในการใช้ระบบนี้ รายงานนี้เป็นการพัฒนาระบบเพิ่มเติมด้วยการทดสอบผลการทดลอง คุณค่าของระบบและการรับรู้ของผู้บริหารในประโยชน์ของระบบการวิจัยครั้งนี้เพียงจะมีการสำรวจเป็นครั้งแรกในการใช้ระบบผู้เชี่ยวชาญเป็นเครื่องช่วยผู้บริหารผู้ ซึ่งไม่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบจุดอ่อนของการควบคุมภายใน การค้นพบเบื้องต้นของการศึกษานี้ คือ ความเป็นไปได้ในการสร้างระบบผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารที่มีส่วนร่วมในการทดลองครั้งนี้ได้แสดงความสนใจอย่างมากในการใช้ระบบนี้ การติดตั้งระบบสามารถทำให้องค์กรประหยัดเวลาและเงิน โดย

การยอมให้เกิดจุดอ่อนในระบบการควบคุมภายในหรือการตรวจพบ และแก้ปัญหาได้รวดเร็ว ระบบชนิดนี้สามารถรักษาไว้ซึ่งความมีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน ดังนั้น จึงทำให้ได้ข้อมูลทางการบัญชีที่เชื่อถือได้มากขึ้นและป้องกันและรักษาทรัพย์สินได้มากขึ้นดังนั้นระบบนี้สามารถก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับธุรกิจตรวจสอบโดยอำนวยความสะดวกในการเชื่อมั่นในการควบคุมภายในกิจการของลูกค้าและทำให้การวางแผนป้องกันความเสี่ยงลดลงด้วย

Amudo และ Inanga (2009) ได้ศึกษา การประเมินผลระบบการควบคุมภายใน กรณีศึกษา จากยูกันดา พบว่า ระบบการควบคุมภายในเป็นปัจจัยที่ทั่วโลกเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งอาจเกิดจากการหนีงอทางทางการเงิน การรายงานทางบัญชีที่คลาดเคลื่อน ที่ถือว่าเป็นเรื่องอื้อฉาวทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา วิธีการป้องกันปัญหาที่จำเป็นนั้นจะต้องให้ความสำคัญและประเมินระบบการควบคุมภายในตาม โครงสร้างขององค์กรที่กำหนดไว้เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีกิจกรรมควบคุมการดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม ทั้งนี้การวิจัยดังกล่าวได้ศึกษาในประเทศสมาชิกภูมิภาค RMES ของธนาคารแอฟริการูปจำกัด โดยมุ่งเน้นที่ยูกันดาในแอฟริกาตะวันออก ผลการวิจัยนี้เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการควบคุมภายในของระบบการควบคุมภายใน โดยมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายในในแต่ละโครงการและกิจกรรมทุกกิจกรรมในการดำเนินงานเพื่อให้มีระบบการทำงานที่ดีบรรลุเป้าหมายขององค์กร และจะต้องมีการติดตามประเมินผลการควบคุมอย่างต่อเนื่องต่อไป

Naser และ Nuseiben (2003) ได้ศึกษา คุณภาพรายงานการเงินของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ซาอุดีอาระเบีย พบว่า การเปรียบเทียบขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการเงินของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ ก่อนและหลังการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพบัญชี (Saudi Organization of Certified Public Accountants : SOPA) โดยจำแนกการเปิดเผยข้อมูลออกเป็น 3 ระดับประกอบด้วย การเปิดเผยข้อมูลโดยข้อกำหนด การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจและการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดหรือตามระเบียบข้อบังคับ ซึ่งบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ซาอุดีอาระเบียให้ความสำคัญและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ปรากฏในรายงานการเงินเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้รายงานการเงินเนื่องจากผู้รั้งรายงานการเงินต้องการรับข้อมูลในรายงานงบการเงินที่มีคุณภาพเพื่อประกอบการตัดสินใจ และคาดการณ์แนวโน้มทางเศรษฐกิจในอนาคตและให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลโดยมีข้อกำหนดเป็นส่วนใหญ่ยกเว้นการไฟฟ้าส่วนด้านการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ได้ให้ความสำคัญในระดับต่ำ ดังนั้นการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพในประเทศซาอุดีอาระเบียมีผลกระทบเพียงเล็กน้อยต่อการจัดทำรายงานประจำปีของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการศึกษา

รูปแบบของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับผู้ทำบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ทำบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี จำนวนรวมทั้งสิ้น 260 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดย Taro Yamane ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ประชากร 158 คน ขอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างได้ 5 % ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 E = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้ทำบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี จำนวน 158 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย ด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งงานในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม จำนวน 5 ข้อ ด้านประเมินความเสี่ยง จำนวน 5 ข้อ ด้านกิจกรรมการควบคุม จำนวน 5 ข้อ ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ และด้านการติดตามและประเมินผล จำนวน 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 25 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งประกอบด้วย ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ จำนวน 3 ข้อ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม จำนวน 3 ข้อ ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ จำนวน 3 ข้อ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ จำนวน 3 ข้อ ด้านความทันเวลา จำนวน 3 ข้อ และด้านความสามารถเข้าใจได้ รวมทั้งสิ้น 18 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย

1. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามฉบับร่าง โดยส่งแบบสอบถามฉบับร่างไปยังผู้เชี่ยวชาญ ปกติแล้วจะให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ในการตรวจสอบ โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้ (ธีรชาติ ธรรมวงค์, 2551)

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์
 แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร
 ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
 ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

2. ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญไปทำการทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด กับผู้ทำบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 30 คนแรก

3. การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminate Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งประสิทธิภาพการควบคุมภายในทางการบัญชี ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.312 – 0.826 (ภาคผนวก ก) คุณภาพรายงานทางการเงิน ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.353 – 0.892 (ภาคผนวก ค)

4. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.727 – 0.885 (ภาคผนวก ก) คุณภาพรายงานทางการเงินมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.764 – 0.887 (ภาคผนวก ค)

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2544) ได้กล่าวว่า การประเมินความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของเครื่องมือที่มีค่ามากกว่า 0.5 ถือว่าใช้ได้ อย่างไรก็ตามได้มีการพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา	การแปลความหมายระดับความเสี่ยง
มากกว่า .9	ดีมาก
มากกว่า .8	ดี
มากกว่า .7	พอใช้
มากกว่า .6	ค่อนข้างพอใช้
มากกว่า .5	ต่ำ
ต่ำกว่า .4	ไม่สามารถรับได้

เมื่อตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามผ่านเกณฑ์แล้ว นำแบบสอบถามฉบับร่างไปสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง โดยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้
 ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 ทำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยแนบไปพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทำบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี จำนวน 158 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ถึงผู้ทำบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี จำนวน 158 ชุด ตามข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 98 ฉบับ ผู้ศึกษาจึงดำเนินการติดตามสอบถามทางโทรศัพท์ กับผู้ที่ยังไม่ได้ตอบกลับ เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามอีกครั้ง และได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาอีก จำนวน 39 ฉบับ รวมทั้งสิ้น จำนวน 137 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 5 ทำการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับคืน จำนวน 137 ฉบับ ซึ่งมีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 131 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 82.91 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar และ Day(2001) ได้นำเสนอว่า การส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงถือว่ายอมรับได้

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด และนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 และ 3 การวิเคราะห์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน และคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา นำข้อมูลที่

รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง ควบคู่กับการบรรยายและสรุป ผลการดำเนินการวิจัย ซึ่งกำหนดการให้คะแนนคำตอบ ของแบบสอบถามดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.0 - 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การทดสอบผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminate Power)

โดยใช้เทคนิค Item – total Correlations

2.2 การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability of Test) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบคุณลักษณะตัวแปร คือ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยใช้ Variance Inflation Factors (VIFs)

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ ได้แก่ จำนวน ความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 และ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในและการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ ค่า Tolerance และค่า VIF (Variance inflation factor)

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน ผลกระทบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี สถิติอนุมานที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ไว้ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	สถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ (t-Distribution)
F	แทน	สถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ (F-Distribution)
Sig	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ (Significant)
R ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งได้แก่ จำนวนความถี่และร้อยละ สามารถแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	9.00	6.90
	หญิง	122.00	93.10
	รวม	131.00	100.00
2. อายุ	น้อยกว่า 25 ปี	00.00	00.00
	25 - 35 ปี	89.00	67.90
	36 - 45 ปี	22.00	16.80
	มากกว่า 45 ปี	20.00	15.30
	รวม	131.00	100.00
3. สถานภาพ	โสด	90.00	68.70
	สมรส	41.00	31.30
	หม้าย/หย่าร้าง	00.00	00.00
	ไม่ระบุ	00.00	00.00
	รวม	131.00	100.00
4. ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	00.00	00.00
	ปริญญาตรี	94.00	71.80
	สูงกว่าปริญญาตรี	37.00	28.20
	รวม	131.00	100.00
5. ประสบการณ์ทำงาน ด้านบัญชี	น้อยกว่า 5 ปี	18.00	13.80
	5 - 10 ปี	76.00	58.00
	11 - 15 ปี	21.00	16.00
	มากกว่า 15 ปี	16.00	12.20
	รวม	131.00	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า 20,000	11.00	8.40
	20,000-25,000	42.00	32.00
	25,001-30,000	50.00	38.20
	มากกว่า 30,000	28.00	21.40
รวม		131.00	100.00
7. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน	ผู้อำนวยการกองคลัง	18.00	13.70
	หัวหน้าฝ่าย	10.00	7.60
	นักวิชาการคลัง	51.00	39.00
	นักวิชาการเงินและบัญชี	30.00	22.90
	อื่นๆ	22.00	16.80
รวม		131.00	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ด้านเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 93.10) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ 6.90)

ด้านระดับอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับอายุ 25 - 35 ปี (ร้อยละ 67.90) รองลงมา 36 - 45 ปี (ร้อยละ 16.80) มากกว่า 45 ปี (ร้อยละ 15.30)

ด้านสถานภาพการสมรส ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 68.70) รองลงมามีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 31.30)

ด้านระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 71.80) รองลงมาสูงกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 28.20)

ด้านประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี (ร้อยละ 39.00) รองลงมา 11 - 15 ปี (ร้อยละ 16.00) น้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 13.80) และมากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 12.20)

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001-30,000 (ร้อยละ 38.20) รองลงมา 20,000-25,000 (ร้อยละ 32.00) มากกว่า 30,000 (ร้อยละ 21.40) ต่ำกว่า 20,000 (ร้อยละ 8.40)

ด้านระดับตำแหน่งในการทำงาน เดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งนักวิชาการ
คลัง (ร้อยละ 39.00) นักวิชาการเงินและบัญชี (ร้อยละ 22.90) ตำแหน่งอื่นๆ (ร้อยละ 16.80)
ผู้อำนวยการกองคลัง (ร้อยละ 13.70) และหัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 7.60)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน โดยใช้สถิติเชิง
พรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสามารถแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม			
1.องค์กรเสริมสร้างความซื่อสัตย์ จรรยาบรรณ ให้กับข้าราชการและพนักงาน โดยจัดทำแนว ทางการปฏิบัติหรือข้อกำหนดไว้อย่างชัดเจน	3.62	0.72	มาก
2. องค์กรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์การดำเนินงาน ไว้ เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้พนักงานทราบทั่วกัน	3.89	0.77	มาก
3. จัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายงานการบังคับ บัญชา การมอบอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร ไว้อย่างชัดเจน	3.85	0.80	มาก
4. องค์กรได้จัดให้มีผู้ตรวจสอบภายในที่มีอิสระใน การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลความ ถูกต้องเหมาะสมของมาตรการ การควบคุมภายใน	4.08	0.78	มาก
5. ผู้บริหารมีการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้าน ความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต	3.80	0.81	มาก
โดยรวม	3.85	0.51	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการประเมินความเสี่ยง			
6.องค์กรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานในแผนประจำปีตามภารกิจหลักอย่างชัดเจน สามารถวัดผลได้และเผยแพร่ให้บุคลากรทุกระดับทราบ และเข้าใจตรงกัน	3.76	0.71	มาก
7. องค์กรจัดให้มีการระบุความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดความล้มเหลวของระบบการควบคุมภายใน โดยให้หัวหน้าหน่วยงานข้าราชการและลูกจ้างเป็นผู้มีส่วนร่วมในการระบุปัจจัยความเสี่ยงนั้น ๆ	3.73	0.69	มาก
8.การระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภายนอกและภายใน และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง	3.80	0.635	มาก
9.องค์กรมีการแจ้งถึงมาตรการป้องกันความเสี่ยง และอธิบายถึงวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยง โดยมีการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้ทราบทั่วกัน	3.86	0.64	มาก
10.แนวทางในการบริหารและการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นมีความชัดเจน กำหนดวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยง	3.53	0.60	มาก
โดยรวม	3.74	0.42	มาก
ด้านกิจกรรมการควบคุม			
11.กิจกรรมการควบคุมได้กำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ และผลการประเมินความเสี่ยงและได้แจ้งให้บุคลากรภายในองค์กรทราบเป็นลายลักษณ์อักษร	3.00	0.69	มาก
12. องค์กรสร้างกิจกรรมการควบคุมในแต่ละแผนกพร้อมทั้งประเมินต้นทุนกิจกรรมการควบคุมและผลประโยชน์ที่จะได้รับว่าคุ้มค่าหรือไม่	3.99	0.73	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
13.องค์กรมีการจัดทำเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง ตามระบบการควบคุมภายในกำหนดไว้ เอกสารและหลักฐานต่างๆ ที่ต้องลงบัญชีได้ผ่านการบันทึกบัญชีโดยพนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในเอกสาร	4.03	0.68	มาก
14.องค์กรกำหนดให้มีการจัดทำหลักฐานที่เป็นเอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติงานไว้สมบูรณ์เพียงพอสำหรับระบบงานที่มีความสำคัญ	4.20	0.68	มาก
15.กำหนดมาตรการ การติดตาม และตรวจสอบให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งมีบทลงโทษ หากไม่ปฏิบัติตามระเบียบ หรือคำสั่ง	3.97	0.77	มาก
โดยรวม	3.84	0.41	มาก
ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร			
16.องค์กรจัดให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำรายงานเพื่อการบริหารดำเนินงานประจำวัน และสนับสนุนการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร	3.69	0.68	มาก
17.มีการจัดทำและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับไว้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	4.02	0.71	มาก
18. มีการรายงานข้อมูลที่เป็นทั้งจากภายในและภายนอกให้กับผู้บริหารทุกระดับ และมีการจัดช่องทางการสื่อสารที่เพียงพอและเหมาะสม	3.88	0.56	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
19.มีการสื่อสารอย่างชัดเจนให้พนักงานทุกคนทราบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการควบคุมภายใน ปัญหาและจุดอ่อนของการควบคุมภายในและแนวทางแก้ไขที่ชัดเจน	3.85	0.63	มาก
20.ข้อมูลการปฏิบัติงานในแต่ละระบบงาน ได้นำมาบันทึกในระบบสารสนเทศ และมีการนำข้อมูลในแต่ละระบบมาใช้ เพื่อทำรายงานเสนอผู้บริหาร หรือใช้ในการตรวจสอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.02	0.74	มาก
โดยรวม	3.89	0.46	มาก
ด้านการติดตามและประเมินผล			
21.มีการกำหนดให้มีการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและรายงานให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะๆ	3.47	0.62	ปานกลาง
22.องค์กรมีการปรับปรุงดำเนินการแก้ไข อย่างทันเวลา หากเกิดตรวจพบความผิดพลาด หรือมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงาน	3.66	0.59	มาก
23. มีการติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการประเมินผลและการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก	3.66	0.69	มาก
24.องค์กรจัดให้มีการรายงานโดยทันที ในกรณีที่มีการทุจริตหรือสงสัยว่ามีการทุจริต การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับและมีการกระทำอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ	3.10	0.78	ปานกลาง
25.การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลมีความถูกต้องและเหมาะสม เป็นที่ยอมรับและเป็นประโยชน์ในการกำหนดมาตรการภายในขององค์กร	3.33	0.62	ปานกลาง
โดยรวม	3.44	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในพบว่า

ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.85) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน จัดให้มีผู้ตรวจสอบภายในที่มีอิสระในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลความถูกต้องเหมาะสมของมาตรการ การควบคุมภายใน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08) รองลงมาคือ เห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่ให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์การดำเนินงาน ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้พนักงานทราบทั่วกัน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89)

ด้านการประเมินความเสี่ยง โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการแจ้งถึงมาตรการป้องกันความเสี่ยง และอธิบายถึงวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยง โดยมีการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้ทราบทั่วกัน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) รองลงมาคือ เห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภายนอกและภายใน และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.80)

ด้านกิจกรรมการควบคุม โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.84) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่กำหนดให้มีการจัดทำหลักฐานที่เป็นเอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติงานไว้สมบูรณ์เพียงพอสำหรับระบบงานที่มีความสำคัญ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) รองลงมาคือ เห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการจัดทำเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง ตามระบบการควบคุมภายในกำหนดไว้ เอกสารและหลักฐานต่างๆ ที่ต้องลงบัญชีได้ผ่านการบันทึกบัญชีโดยพนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ และได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในเอกสาร ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.03)

ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการจัดทำและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับไว้ อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.02) และเห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่ข้อมูลการปฏิบัติงานในแต่ละระบบงาน ได้นำมาบันทึกในระบบสารสนเทศ และมีการนำข้อมูลในแต่ละระบบมาใช้ เพื่อทำรายงานเสนอผู้บริหาร หรือใช้ในการตรวจสอบอื่นๆ

ที่เกี่ยวข้อง ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.02) รองลงมาคือ เห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการรายงานข้อมูลที่จำเป็นทั้งจากภายในและภายนอกให้กับผู้บริหารทุกระดับ และมีการจัดช่องทางสื่อสารที่เพียงพอและเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.88)

ด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.44) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการปรับปรุงดำเนินการแก้ไข อย่างทันเวลา หากเกิดตรวจพบความผิดพลาด หรือมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงาน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66) และเห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่การติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการประเมินผลและการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66) รองลงมาคือ เห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการกำหนดให้มีการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและรายงานให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะๆ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.47)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสามารถแสดงเป็นตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

คุณภาพรายงานทางการเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ			
1. รายงานและข้อมูลที่มีสาระสำคัญในรายงานทางการเงิน มีความครบถ้วน ถูกต้อง สามารถช่วยให้ผู้ใช้บริการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต	3.79	0.79	มาก
2. องค์กรสามารถนำเสนอรายงานทางการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้รายงานทราบถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กร และสามารถตรวจสอบได้	3.85	0.80	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

คุณภาพรายงานทางการเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3. องค์กรได้จัดทำการรายงานทางการเงินที่ให้ข้อมูลอย่างเพียงพอช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.79	0.76	มาก
โดยรวม	3.81	0.55	มาก
ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม			
4. ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินเป็นไปตามความเป็นจริงที่ควรแสดง รายการที่นำเสนอในงบการเงินต้องเข้าเกณฑ์การรับรู้รายการได้จึงจะรับรู้และแสดงในงบการเงิน	3.85	0.60	มาก
5. องค์กรมีการแสดงรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น การรับรู้ การวัดมูลค่า เป็นต้น	3.85	0.64	มาก
6. องค์กรมีการนำเสนอรายงานและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญให้ผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.58	0.62	มาก
โดยรวม	3.76	0.49	มาก
ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้			
7. มีการปฏิบัติทางการบัญชีถูกต้องตรงตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ นโยบายการบัญชีที่สำคัญ	3.00	0.69	ปานกลาง
8. องค์กรมีการนำเสนอ นโยบายบัญชีและรายงานทางการเงินที่เป็นรอบระยะเวลาเดียวกันกับองค์กรอื่นและสามารถนำไปเปรียบเทียบ เพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง	3.99	0.73	มาก
9. มีการนำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้รายงานทราบถึงแนวโน้มฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	3.95	0.68	มาก
โดยรวม	3.65	0.57	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

คุณภาพรายงานทางการเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้			
10.ข้อมูลทางการเงินสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทั้งในทางตรงและทางอ้อม มีการพิสูจน์จำนวน เช่น การนับเงินสด	3.96	0.64	มาก
11.ข้อมูลในงบการเงินนั้นสามารถตรวจสอบได้ตามข้อกำหนดของมาตรฐานรายงานทางการเงิน โดยมีการจัดประเภทรายการ การนำเสนอข้อมูลในงบการเงินไว้อย่างเหมาะสมและชัดเจน	3.89	0.67	มาก
12.ข้อมูลทางการเงินมีการประยุกต์ใช้ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป	3.81	0.61	มาก
โดยรวม	3.89	0.52	มาก
ด้านความทันเวลา			
13.มีการจัดทำรายงานและนำเสนอข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง พร้อมให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตัดสินใจได้ทันเวลา	3.79	0.73	มาก
14.มีการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงาน	4.04	0.75	มาก
15.มีการรายงานและนำเสนองบการเงินอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลาที่กำหนด	3.92	0.73	มาก
โดยรวม	3.92	0.57	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

คุณภาพรายงานทางการเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความสามารถเข้าใจได้			
16.มีการจัดทำรูปแบบของงบการเงินที่ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนด และเปิดเผยนโยบายการบัญชีและวิธีการที่เหมาะสมให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบข้อมูล	3.84	0.73	มาก
17.องค์กรมีการแสดงรายละเอียดประกอบแต่ละรายการครบถ้วน และเพียงพอ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินทางการเงินเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน	4.08	0.75	มาก
18.องค์กรสามารถจัดทำรายงานทางการเงินโดยมุ่งเน้นให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอและใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ	3.95	0.73	มาก
โดยรวม	3.96	0.57	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินพบว่า

ด้านความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจโดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.81) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่สามารถนำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรและสามารถตรวจสอบได้ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.85) รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน รายงานและข้อมูลที่มีสาระสำคัญในรายงานทางการเงิน มีความครบถ้วน ถูกต้อง สามารถช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79) และเห็นด้วยว่าการจัดทำกรรายงานทางการเงินที่ให้ข้อมูลอย่างเพียงพอช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79)

ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมโดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินเป็นไปตามความเป็นจริงที่ควรแสดง รายการที่นำเสนอในงบการเงินต้องเข้าเกณฑ์การรับรู้รายการได้จึงจะรับรู้และแสดงในงบการเงิน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76) และเห็นด้วยว่าการแสดงรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น การรับรู้การวัดมูลค่า ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76) รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงินที่มีการนำเสนอรายงานและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญให้ผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.58)

ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.65) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีการนำเสนอนโยบายบัญชีและรายงานทางการเงินที่เป็นรอบระยะเวลาเดียวกันกับองค์กรอื่นและสามารถนำไปเปรียบเทียบ เพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีการนำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้รายงานทราบถึงแนวโน้มฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95)

ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่ข้อมูลทางการเงินสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทั้งในทางตรงและทางอ้อม มีการพิสูจน์จำนวน เช่น การนับเงินสด ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.96) รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่ข้อมูลในงบการเงินนั้นสามารถตรวจสอบได้ตามข้อกำหนดของมาตรฐานรายงานทางการเงิน โดยมีการจัดประเภทรายการ การนำเสนอข้อมูลในงบการเงินไว้อย่างเหมาะสมและชัดเจน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89)

ด้านความทันเวลา โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงาน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.04) รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีการรายงานและนำเสนองบการเงินอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลาที่กำหนด ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92)

ด้านความสามารถเข้าใจได้ โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.96) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีการแสดงรายละเอียดประกอบแต่ละรายการครบถ้วน และเพียงพอ ทำให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08) รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน สามารถ

จัดทำรายงานทางการเงินโดยมุ่งเน้นให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอและใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95)

ตอนที่ 4 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ ค่า Tolerance และค่า VIF (Variance inflation factor)

ในการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระตามกรอบแนวความคิด ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบ คือ หาค่าความทนทาน (Tolerance) และหาค่า Variance Inflation Factor (VIF) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่า Tolerance และ ค่า VIF

ตัวแปรอิสระ	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
สภาพแวดล้อมของการควบคุม	0.590	1.696
การประเมินความเสี่ยง	0.423	2.364
กิจกรรมการควบคุม	0.451	2.216
สารสนเทศและการสื่อสาร	0.236	4.243
การติดตามและประเมินผล	0.699	1.430

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล มีค่า Tolerance ระหว่าง 0.236-0.699 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ต้องมากกว่า 0.1 ส่วน VIF มีค่าระหว่าง 1.430-4.243 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร ไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไป ทำให้ไม่เกิดปัญหาเนื่องจากความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน ผลกระทบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

การทดสอบผลกระทบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) Analysis) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ถ้าผลการทดสอบได้ค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้ น้อยกว่า ค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด แสดงว่ายอมรับสมมติฐาน ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

สมมติฐานข้อที่ 2 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยงมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

สมมติฐานข้อที่ 3 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านกิจกรรมการควบคุมมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

สมมติฐานข้อที่ 4 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

สมมติฐานข้อที่ 5 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการติดตามและประเมินผลมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

สมการการทดสอบสมมติฐานสมการที่ 1

$$FRQ = \beta_1 CON + \beta_2 RIS + \beta_3 ACT + \beta_4 INF + \beta_5 MON \dots\dots\dots (1)$$

β_i หมายถึง สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรแต่ละตัว

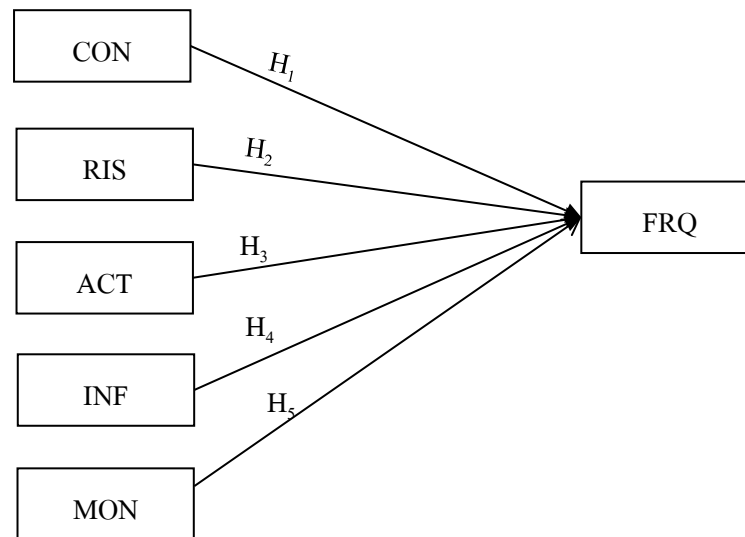
CON หมายถึง สภาพแวดล้อมการควบคุม

RIS หมายถึง การประเมินความเสี่ยง

ACT หมายถึง กิจกรรมการควบคุม

INF หมายถึง สารสนเทศและการสื่อสาร

MON หมายถึง การติดตามและประเมินผล

ภาพประกอบที่ 2 แบบจำลองสมมติฐานแบบที่ 1

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการควบคุมภายในกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

Variable	Standardized Coefficients	t- value	Sig
สภาพแวดล้อมของการควบคุม	0.124	2.060	0.041*
การประเมินความเสี่ยง	0.291	4.113	0.000*
กิจกรรมการควบคุม	0.252	3.670	0.000*
สารสนเทศและการสื่อสาร	0.257	2.705	0.008*
การติดตามและประเมินผล	0.181	3.289	0.001*

หมายเหตุ: n = 131, $R^2 = 0.735$, $F = 69.334$, $Sig = 0.000$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$$1) FRQ = 0.124* CON + 0.291* RIS + 0.252* ACT + 0.257* INF + 0.181* MON \dots\dots\dots(1)$$

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์พบว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.735 หมายถึง ตัวแปรต้นทั้งหมดสามารถอธิบายการใช้งานได้ 73.50% จากแบบจำลองการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมมติฐานที่ 1 ถึง 5 ได้รับการสนับสนุนทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($Sig < 0.05$)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยง ประสิทธิภาพการควบคุม

ภายใน ด้านกิจกรรมการควบคุม ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการติดตามและประเมินผล มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินในครั้งนี้ สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

	สมมติฐาน	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน
H1	ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน	ยอมรับสมมติฐาน
H2	ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยงมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน	ยอมรับสมมติฐาน
H3	ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านกิจกรรมการควบคุมมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน	ยอมรับสมมติฐาน
H4	ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน	ยอมรับสมมติฐาน
H5	ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการติดตามและประเมินผลมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน	ยอมรับสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี ทำการศึกษาข้อมูลจากผู้ทำบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี จำนวน 260 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้รับการตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 131 ฉบับ ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการส่งเสริมการพัฒนาและการปรับปรุงการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หากองค์กรมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพแล้ว จะทำให้รายงานทางการเงินขององค์กรนั้นมีคุณภาพสูงตามไปด้วย

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน และส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการศึกษาตามกรอบแนวความคิด

โดยผู้วิจัยขอสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

- 1) ด้านเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย
- 2) ด้านระดับอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับอายุ 25 - 35 ปี รองลงมา 36 - 45 ปี และมากกว่า 45 ปี
- 3) ด้านสถานภาพการสมรส ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพ โสด รองลงมา มีสถานภาพ สมรส
- 4) ด้านระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมา สูงกว่าระดับปริญญาตรี
- 5) ด้านประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี รองลงมา 11 - 15 ปี น้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 15 ปี
- 6) ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001-30,000 รองลงมา 20,000-25,000 มากกว่า 30,000 และต่ำกว่า 20,000 ตามลำดับ
- 7) ด้านระดับตำแหน่งในการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นนักวิชาการคลัง รองลงมาคือตำแหน่ง นักวิชาการเงินและบัญชี ตำแหน่งอื่นๆ ผู้อำนวยการกองคลัง และหัวหน้าฝ่าย

ส่วนที่ 2 ผู้ทำบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นด้วย เกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

- 1) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม โดยภาพรวมแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุม ภายใน จัดให้มีผู้ตรวจสอบภายในที่มีอิสระในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลความถูกต้อง เหมาะสมของมาตรการ การควบคุมภายใน รองลงมาคือ เห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุม ภายใน ที่ให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์การดำเนินงาน ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้พนักงานทราบทั่วกัน
- 2) ด้านการประเมินความเสี่ยง โดยภาพรวม แล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการ ควบคุมภายใน ที่มีการแจ้งถึงมาตรการป้องกันความเสี่ยง และอธิบายถึงวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกัน ความเสี่ยง โดยมีการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้ทราบทั่วกัน รองลงมาคือ เห็นด้วยกับ ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงที่ อาจเกิดขึ้นจากภายนอกและภายใน และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของ ความเสี่ยง
- 3) ด้านกิจกรรมการควบคุม โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่กำหนดให้มีการจัดทำหลักฐานที่เป็น เอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติงานไว้สมบูรณ์เพียงพอสำหรับระบบงานที่มีความสำคัญ รองลงมาคือ เห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการจัดทำเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง ตามระบบการ ควบคุมภายในกำหนดไว้ เอกสารและหลักฐานต่างๆ ที่ต้องลงบัญชีได้ผ่านการบันทึกบัญชีโดย พนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ และได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในเอกสาร

4) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการจัดทำและรวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับไว้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน และเห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่ข้อมูลการปฏิบัติงานในแต่ละระบบงาน ได้นำมาบันทึกในระบบสารสนเทศ และมีการนำข้อมูลในแต่ละระบบมาใช้ เพื่อทำรายงานเสนอผู้บริหาร หรือใช้ในการตรวจสอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ เห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการรายงานข้อมูลที่จำเป็นทั้งจากภายในและภายนอกให้กับผู้บริหารทุกระดับ และมีการจัดช่องทางการสื่อสารที่เพียงพอและเหมาะสม 5) ด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการปรับปรุงดำเนินการแก้ไข อย่างทันเวลา หากเกิดตรวจพบความผิดพลาด หรือมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงาน และเห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่การติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการประเมินผล และการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก รองลงมาคือ เห็นด้วยกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ที่มีการกำหนดให้มีการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและรายงานให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะๆ

ส่วนที่ 3 ผู้ทำบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

1) ด้านความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่สามารถนำเสนอรายงานทางการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้รายงานทราบถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรและสามารถตรวจสอบได้ รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน รายงานและข้อมูลที่มีสาระสำคัญในรายงานทางการเงิน มีความครบถ้วน ถูกต้อง สามารถช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต และเห็นด้วยว่าการจัดทำรายการทางการเงินที่ให้ข้อมูลอย่างเพียงพอช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินเป็นไปตามความเป็นจริงที่ควรแสดง รายการที่นำเสนอในงบการเงินต้องเข้าเกณฑ์การรับรู้รายการ ได้จึงจะรับรู้และแสดงในงบการเงิน และเห็นด้วยว่าการแสดงรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น การรับรู้ การวัดมูลค่า รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีการนำเสนอรายงานและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญ

ให้ผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ 3) ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินที่มีการนำเสนอนโยบายบัญชีและรายงานทางการเงินที่เป็นรอบระยะเวลาเดียวกันกับองค์กรอื่น และสามารถนำไปเปรียบเทียบ เพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีการนำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้รายงานทราบถึงแนวโน้มฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา 4) ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่ข้อมูลทางการเงินสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทั้งในทางตรงและทางอ้อม มีการพิสูจน์จำนวน เช่น การนับเงินสด รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่ข้อมูลในงบการเงินนั้นสามารถตรวจสอบได้ตามข้อกำหนดของมาตรฐานรายงานทางการเงินโดยมีการจัดประเภทรายการ การนำเสนอข้อมูลในงบการเงินไว้อย่างเหมาะสมและชัดเจน 5) ด้านความทันเวลา โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงาน รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีการรายงานและนำเสนองบการเงินอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลาที่กำหนด 6) ด้านความสามารถเข้าใจได้ โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่มีการแสดงรายละเอียดประกอบแต่ละรายการครบถ้วน และเพียงพอทำให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน รองลงมาคือเห็นด้วยกับคุณภาพรายงานทางการเงิน สามารถจัดทำรายงานทางการเงินโดยมุ่งเน้นให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอและใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการศึกษาตามกรอบแนวความคิด

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา จากสมมติฐานการศึกษาทั้ง 5 ข้อ สามารถสรุปได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลักษณะผลกระทบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยง มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลักษณะผลกระทบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านกิจกรรมการควบคุม มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลักษณะผลกระทบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สมมติฐานข้อที่ 4 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลักษณะผลกระทบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สมมติฐานข้อที่ 5 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการติดตามและประเมินผล มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลักษณะผลกระทบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี พบว่า

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยสะท้อนให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมการควบคุมทำให้การควบคุมที่มีอยู่ได้ผลดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฬาลักษณ์ ฟองมูล (2554) ทำการศึกษาคำความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของการควบคุมภายในตามมาตรา 404 ของกฎหมายวิชาชีพ ออกซ์เลย์ กับคุณภาพรายงานทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยผู้สอบบัญชีเห็นด้วยในระดับมาก ต่อลักษณะการควบคุมภายใน ในปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมโดยมีความเห็นระดับมากในทุกเรื่อง ได้แก่ มีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอบบัญชี มีทัศนคติที่เหมาะสมต่อการรายงานทางการเงิน มีการระบุกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับและมาตรฐานที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินงาน

ในการดำเนินการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการควบคุม ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหาร และบุคลากรต้องสร้างบรรยากาศของการควบคุมเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการควบคุมภายใน โดยส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ และตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายใน ซึ่งหากองค์กรมีสภาพแวดล้อมการควบคุมที่ดี

จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เมื่อข้อมูลทางการเงินมีคุณภาพ ก็จะส่งผลให้รายงานทางการเงินนั้นมีประโยชน์และน่าเชื่อถือ

ประสิทธิภาพการควบคุมภายในในมิติด้านการประเมินความเสี่ยงมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ความเสี่ยงจากการควบคุมภายใน เป็นความเสี่ยงที่ระบบการควบคุมภายในขององค์กร ไม่อาจป้องกันข้อผิดพลาดในส่วนที่เกิดจากความเสี่ยงจากธุรกิจได้ทั้งหมด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กุสุมา โสเจียว (2549) ทำการศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการเงินด้านความเข้าใจได้และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เนื่องจาก การประเมินความเสี่ยงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ผู้บริหารใช้ในปัจจุบันเนื่องจากการค้ายุคการแข่งขันเสรีที่มีความเสี่ยงสูงและต้องการเตรียมพร้อมในทุกสถานการณ์ทุกองค์กรไม่ว่าขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และไม่ว่าจะอยู่ในธุรกิจประเภทใด ล้วนต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางธุรกิจรูปแบบต่างๆ ทั้งจากปัจจัยภายนอกและภายในองค์กร จึงมีความจำเป็นที่ธุรกิจต้องประเมินให้ทราบว่ามีความเสี่ยงอยู่อย่างไรและในเรื่องหรือขั้นตอนใดเพื่อกำหนดและนำมาตราการที่เหมาะสมไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอและปรับเปลี่ยนการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ และควรเข้าใจถึงความเสี่ยงที่องค์กรของตนประสบอยู่และจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะลดความเสี่ยงนี้ได้อย่างไร โดยต้องพิจารณาว่าความเสี่ยงระดับใดที่องค์กรของตนพอจะรับได้ และพยายามจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้นั้น วิธีการอย่างหนึ่งที่จะลดความเสี่ยงก็คือต้องมีการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี เมื่อระบบการควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ ก็จะส่งผลให้การจัดทำบัญชีและการรายงานผลข้อมูลทางการเงินมีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนเช่นกัน

ประสิทธิภาพการควบคุมภายในในมิติด้านกิจกรรมการควบคุมมีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กุสุมา โสเจียว (2549) ทำการศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย ประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เนื่องจากกิจกรรมการควบคุมช่วยให้องค์กรมั่นใจได้ว่า นโยบายและกระบวนการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ที่ผู้บริหารกำหนดขึ้นนั้น ได้มีการนำไปปฏิบัติตามภายในองค์กรอย่างทั่วถึง นอกจากนี้กิจกรรมการควบคุมยังช่วยสร้างความมั่นใจว่าองค์กรมีกิจกรรมที่เหมาะสมในการลด

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ฝ่ายบริหารควรจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมในทุกหน้าที่ และทุกระดับของการปฏิบัติงานตามความจำเป็นอย่างเหมาะสมรวมเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานปกติ

ในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุม ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อป้องกันหรือลดความเสียหาย ความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นและให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน สำหรับกิจกรรมการควบคุมในเบื้องต้นจะต้องแบ่งแยกหน้าที่อย่างเหมาะสม ไม่มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญหรืองานที่เสี่ยงต่อความเสียหายตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ถ้ามีความจำเป็นให้กำหนดกิจกรรมการควบคุมอื่นที่เหมาะสมทดแทน

ประสิทธิภาพการควบคุมภายในในมิติด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีผลกระทบต่อเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรทิพย์ ภูถีถ้วน (2555) ทำการศึกษาผลกระทบของการควบคุมภายในระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังนั้น สหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการลงทุนในระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศที่มีความเหมาะสมกับสหกรณ์ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้รับการพัฒนาทักษะการใช้งานระบบสารสนเทศและให้ความสำคัญกับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อให้สหกรณ์ได้รับรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการสามารถนำไปใช้บริหารจัดการสหกรณ์ได้ทันกาล ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกและบุคคลภายนอกเกิดความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์มีความเข้มแข็ง โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการทำบัญชีช่วยลดปัญหาทำให้สามารถจัดการข้อมูลต่างๆ ได้รวดเร็ว และต้องมีการวางแผนหรือควบคุมการจัดการทางการเงินและการบัญชีที่ดี เพื่อไม่ให้เกิดความล้มเหลวขึ้น

ในการดำเนินการเกี่ยวกับสารสนเทศและการสื่อสาร ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีสารสนเทศอย่างเพียงพอ และสื่อสารให้ฝ่ายบริหารและบุคลากรอื่นๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งจำเป็นต้องใช้สารสนเทศนั้นในรูปแบบที่เหมาะสมและทันเวลา หากองค์กรมีสารสนเทศและการสื่อสารที่ดีเหมาะสม และเพียงพอแล้ว ก็จะส่งผลให้รายงานทางการเงินมีความครบถ้วน ถูกต้องเช่นเดียวกัน

ประสิทธิภาพการควบคุมภายในในมิติด้านการติดตามและประเมินผลมีผลกระทบต่อเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน สมมุติฐาน โดยสะท้อนให้เห็นว่า ในการประเมินและติดตามผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ความมั่นใจว่า ระบบการควบคุมภายในที่วางไว้เพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติจริง และการควบคุมภายในดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผล

การศึกษาของ ถาวร พรามไทย (2558) ทำการศึกษาผลกระทบของการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน ด้านการติดตามผล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีโดยรวม ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ เนื่องจากการติดตามประเมินผลเป็นวิธีการที่ช่วยให้ฝ่ายบริหารมีความมั่นใจว่าระบบการควบคุมภายใน มีการปฏิบัติตาม ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีการติดตามประเมินผล โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน และการประเมินผลเป็นรายครั้งอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ความมั่นใจว่าระบบการควบคุมภายในที่กำหนดออกแบบไว้เพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิผล หรือต้องปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

โดยการสร้างระบบติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้มีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน ด้านการรับรองคุณภาพการปฏิบัติงานของแต่ละแผนกหรือฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะฝ่ายการเงินและบัญชี เพื่อให้การจัดทำรายงานข้อมูลทางบัญชีเกิดประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และควรส่งเสริมให้มีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน ด้านการรายงานการติดตามผล เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและครบถ้วนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้งาน

- 1) องค์กรควรส่งเสริมให้บุคลากรภายในองค์กรคำนึงถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน โดยสร้างเป็นข้อกำหนดในการปฏิบัติงาน และสร้างความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างผลงานของตนกับความสำเร็จขององค์กร
- 2) องค์กรควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับพนักงานในทุกระดับ ให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมภายใน เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อองค์กรและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร
- 3) ผู้บริหารองค์กร ควรสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในฝึกอบรมและพัฒนาตนเองให้สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้เกิดประสิทธิภาพเพราะปัจจุบันความเสี่ยงเกิดขึ้นในทุกกระบวนการ จำเป็นต้องมีเครื่องมือหรือระบบการควบคุมภายในที่ดีมาช่วยในการกำกับติดตาม และประเมินการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องต่อไป

4) องค์กรควรส่งเสริมให้บุคลากรคำนึงถึงความสำคัญของคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชีโดยเฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการบัญชี เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจ

2. ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน เช่น ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ เพื่อนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

2) ทำการศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินกับกลุ่มตัวอย่าง

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). **ข้อมูลพื้นฐานของ อปท.** ออนไลน์ เข้าถึงได้จาก <http://pathumlocal.go.th/public/>. (3 พฤษภาคม 2560).
- กลุ่มมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ. **หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ.** กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ, 2544.
- โกวิท พวงงาม (2546) **การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.** กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2546
- กุสุมา ไสเจียว. (2549). **ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี.** วิทยานิพนธ์ บข.ม. มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน. **ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544**
- จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลป์พร ศรีจันทเพชร. **การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน.** กรุงเทพฯ : ที พี เอ็น เพรส, 2548.
- จุฬาลักษณ์ ฟองมูล. (2554). **ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของการควบคุมภายในตามมาตรา 404 ของกฎหมายวิชาชีพ ออกซ์เลย์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน.**การค้นคว้าแบบอิสระ บข.ม. เชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ ปรีดานันท์. “**ข้อควรพิจารณาสำหรับอนุกรรมการตรวจสอบในการกำกับดูแลระบบการควบคุมภายในขององค์กร,**” บริหารธุรกิจ. 14(82) : 37-53 ; เมษายน-มิถุนายน, 2542.
- ณัฐพร พันธุ์อุตมและคณะ. **แนวทางการควบคุมภายในที่ดี.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2549.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **แนวทางการจัดระบบการควบคุมภายในที่ดี.** กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2553.
- ถาวร พรามไทย. (2558). **ผลกระทบของการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.** วิทยานิพนธ์ บข.ม. มหาสารคาม,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธีรชาติ ธรรมวงศ์. (2551). *การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)*. ออนไลน์ <http://www.mcu.ac.th/site/>. (พฤษภาคม 2560)
- นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2547). *การปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) ปรับปรุงใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 3*. กรุงเทพฯ : วิทยุชน, 2547.
- นุชนาถ ผิวสะอาด (2557). *ผลกระทบของการพัฒนาระบบบัญชีที่ดีที่มีต่อประสิทธิภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียมในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชรี พิเชฐกุล. *รายงานการเงิน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็น เพรส, 2548.
- ขงยุทธ หงส์ดารมย์ (2541) *สถานภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหลังการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มพื้นที่ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเชียงใหม่*, การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- ยิ่งยง คำอ้อ (2549). *การรับรู้เกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าจังหวัดนครพนม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ส.ม.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- ประภาศรี เหลือถนอม (2557). *ผลกระทบของกระบวนการจัดทำบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพรายงานทางการเงินของสหกรณ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประไพพิศ ลลิตาภรณ์. (2549). *ผลงานวิจัยเรื่องระบบการควบคุมภายใน. สำนักงานตรวจสอบภายใน*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พยอม สิงห์แสนห์. *การสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2549.
- พรทิพย์ ภูถิ์ถ้วน. (2555). *ผลกระทบของการควบคุมภายในในระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรพิศ จันทจรุฎภัทร. *การกำกับดูแลกิจการและคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจ SMEs ในภาคเหนือ*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- พลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เชิงเอี่ยม. *ระบบสารสนเทศทางการบัญชี*. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์, 2548

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ไพฑูริย์ เพ็ญจันทร์ (2547). *ความคิดเห็นของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลาพร ศรีจันทพร. *ทฤษฎีการบัญชี*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็น เพรส, 2547.
- วันเพ็ญ วสินารมณี. *การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็น เพรส, 2553.
- วิเชียร พันธุ์ประไพ. *การสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ, 2547.
- วิลัย วีระปรียะ. *ระบบบัญชี*. พิมพ์ครั้งที่ 24. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์, 2551.
- ศศิวิมล ศรีเจริญจิตร. *ทฤษฎีการบัญชี*. กรุงเทพฯ : อินโฟมิ่ง, 2551.
- ศิริชัย กาญจนวาสี.(2544). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สภาวิชาชีพบัญชี. *พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547*. <<http://www.fap.or.th>> พฤษภาคม 2560.
- สภาวิชาชีพบัญชี. *กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558)*
http://www.fap.or.th/images/column_1450924281/Framework.pdf. พฤษภาคม 2560
- สมหมาย ปฐมวิชัยวัฒน์. *การควบคุมภายในเพื่อการจัดการ*, ตรวจเงินแผ่นดิน. 2(8) : 32-34 ; ตุลาคม-ธันวาคม, 2539.
- สมใจ พวงนิล. (2554). *ผลกระทบของการควบคุมภายในทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการรายงานทางการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน* <http://www.ocsc.go.th/> พฤษภาคม 2560
- สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. *ระบบการควบคุมภายในภาครัฐการ*. กรุงเทพฯ : กระทรวงการคลัง, 2544.
- สำนักมาตรฐานการสอบบัญชีภาษีอากร. “*การควบคุมภายในก่อให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจ SMEs ได้อย่างไร*,” สรรพากรสาส์น. 51(2) : 109-114 ; มิถุนายน, 2547.
- อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์. รายงานทางการเงิน. พฤษภาคม 2560. <<http://amaragie.igetweb.com/mo=3&art=513394>> 2560.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อรุณี อย่างธารา และคณะ. *การบัญชีการเงิน*. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552.
- อำนาจ ชีระวนิช. *การจัดการ*. กรุงเทพฯ : ซี วี แอล การพิมพ์, 2547.
- อุษณา ภัทรมนตรี. *การตรวจสอบและการควบคุมภายใน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- Amudo, A. and E. L. Inanga. “*Evaluation of Internal Control Systems: A Case Study from Uganda,*” International Research Journal of Finance and Economics. 2009.
- Asker, Devid A, Kumar, V ans Say, George, S. (2001). *Marketing Research*. New York : John Wiley And Son.
- Belsley, D. (1991). *Conditional diagnostics : collinearity and weak data in regression*. Wiley Series in Probability. John Wiley, New York
- Changchit, Chuleeporn, Clyde W. Holsapple and Donald L. Madden. “*Supporting Managers’ Internal Control Evaluations : An Expert System and Experimental Results,*” Decision Support Systems. 3(30) : 437-449, 2001.
- Naser, Kamal and Nuseiben Rana. “*Quality of Financial Reporting : Evidence From the Listed Saudi Nonfinancial Companies,*” The Information Journal of Accounting. 38(1) : 41-69 ; 2003.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

จัดทำโดย แพรวารี จุ่มด้วง

นักศึกษา ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

คณะบัญชีมหาวิทยาลัยศรีปทุม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

การศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีโดยกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ประกอบด้วย 1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม 2. การประเมินความเสี่ยง 3. กิจกรรมการควบคุม 4. สารสนเทศและการสื่อสาร 5. การติดตามประเมินผล

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพรายงานทางการเงิน ประกอบด้วย 1. ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 2. ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม 3. ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ 4. ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ 5. ด้านความทันเวลา 6. ด้านความสามารถเข้าใจได้

แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือการศึกษา

คำชี้แจง ขอให้ท่านตรวจสอบข้อความถามว่ามีความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการหรือไม่ และทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

ทำเครื่องหมาย ✓	ในช่อง +1 เมื่อท่านเห็นว่า	ท่านแน่ใจว่าข้อความถามมีความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ
ทำเครื่องหมาย ✓	ในช่อง 0 เมื่อท่านเห็นว่า	ท่านไม่แน่ใจว่าข้อความถามมีความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ
ทำเครื่องหมาย ✓	ในช่อง -1 เมื่อท่านเห็นว่า	ท่านแน่ใจว่าข้อความถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ

ในกรณีที่ท่านมีความเห็นหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงนิยามและข้อความถามแต่ละข้อ โปรดเขียนข้อเสนอแนะของท่านลงในช่องเสนอแนะหรืออาจให้ข้อเสนอแนะโดยตรงแก่ผู้ศึกษาจักขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง				
2. อายุ ☐ 1. น้อยกว่า 25 ปี ☐ 2. 25-35 ปี ☐ 3. 36-45 ปี ☐ 4. มากกว่า 45 ปี				
3. สถานภาพ ☐ 1. โสด ☐ 2. สมรส ☐ 3. หม้าย / หย่าร้าง ☐ 4. ไม่ระบุ				
4. ระดับการศึกษา ☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2. ปริญญาตรี ☐ 3. สูงกว่าปริญญาตรี				
5. ประสบการณ์การทำงานด้านบัญชี ☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี ☐ 2. 5-10 ปี ☐ 3. 11-15 ปี ☐ 4. มากกว่า 15 ปี				
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ 1. ต่ำกว่า 20,000 ☐ 2. 20,000-25,000 ☐ 3. 25,001-30,000 ☐ 4. มากกว่า 30,000				
7. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ☐ 1. ผู้อำนวยการกองคลัง ☐ 2. หัวหน้าฝ่าย ☐ 3. นักวิชาการคลัง ☐ 4. นักวิชาการเงินและบัญชี ☐ 5. อื่นๆ				

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<u>ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม</u>				
1. องค์กรเสริมสร้างความซื่อสัตย์ จรรยาบรรณให้กับข้าราชการและพนักงาน โดยจัดทำแนวทางการปฏิบัติหรือข้อกำหนดไว้อย่างชัดเจน				
2. องค์กรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์การดำเนินงาน ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้พนักงานทราบทั่วกัน				
3. จัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายงานการบังคับบัญชา การมอบอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจน				
4. องค์กรได้จัดให้มีผู้ตรวจสอบภายในที่มีอิสระในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลความถูกต้องเหมาะสมของมาตรการ การควบคุมภายใน				
5. ผู้บริหารมีการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านความซื่อสัตย์ และจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต				

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน(ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<u>ด้านการประเมินความเสี่ยง</u>				
6. องค์กรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานในแผนประจำปีตามภารกิจหลักอย่างชัดเจน สามารถวัดผลได้ และเผยแพร่ให้บุคลากรทุกระดับทราบและเข้าใจตรงกัน				
7. องค์กรจัดให้มีการระบุความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดความล้มเหลวของระบบการควบคุมภายใน โดยให้หัวหน้าหน่วยงานข้าราชการและลูกจ้างเป็นผู้มีส่วนร่วมในการระบุปัจจัยความเสี่ยงนั้น ๆ				
8. มีการระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภายนอกและภายใน และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง				
9. องค์กรมีการแจ้งถึงมาตรการป้องกันความเสี่ยง และอธิบายถึงวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยง โดยมีการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรโดยให้ทราบทั่วกัน				
10. แนวทางในการบริหารและการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นมีความชัดเจน กำหนดวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยง				

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน(ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
ด้านกิจกรรมการควบคุม				
11. กิจกรรมการควบคุม ได้กำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์และผลการประเมินความเสี่ยงและได้แจ้งให้บุคลากรภายในองค์กรทราบเป็นลายลักษณ์อักษร				
12. องค์กรสร้างกิจกรรมการควบคุมในแต่ละแผนก พร้อมทั้งประเมินต้นทุนกิจกรรมการควบคุมและผลประโยชน์ที่จะได้รับ				
13. องค์กรมีการจัดทำเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง ตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ เอกสารและหลักฐานต่างๆ ที่ต้องลงบัญชีได้ผ่านการบันทึกบัญชีโดยพนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ และได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในเอกสาร				
14. องค์กรกำหนดให้มีการจัดทำหลักฐานที่เป็นเอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติงานไว้สมบูรณ์เพียงพอสำหรับระบบงานที่มีความสำคัญ				
15. กำหนดมาตรการ การติดตาม และตรวจสอบให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งมีบทลงโทษ หากไม่ปฏิบัติตามระเบียบ หรือคำสั่ง				

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน(ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<u>ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร</u>				
16. องค์กรจัดให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำรายงานเพื่อการบริหาร ดำเนินงานประจำวัน และสนับสนุนการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร				
17. มีการจัดทำและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับไว้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน				
18. มีการรายงานข้อมูลที่เป็นทั้งจากภายในและภายนอกให้กับผู้บริหารทุกระดับ และมีการจัดช่องทางการสื่อสารที่เพียงพอและเหมาะสม				
19. มีการสื่อสารอย่างชัดเจนให้พนักงานทุกคนทราบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการควบคุมภายใน ปัญหาและจุดอ่อนของการควบคุมภายในและแนวทางแก้ไขที่ชัดเจน				
20. ข้อมูลการปฏิบัติงานในแต่ละระบบงาน ได้นำมาบันทึกในระบบสารสนเทศ และมีการนำข้อมูลในแต่ละระบบมาใช้ เพื่อทำรายงานเสนอผู้บริหาร หรือใช้ในการตรวจสอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง				

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน(ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<u>ด้านการติดตามและประเมินผล</u>				
21. มีการกำหนดให้มีการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและรายงานให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะๆ				
22. องค์กรมีการปรับปรุงดำเนินการแก้ไข อย่างทันเวลา หากเกิดตรวจพบความผิดพลาด หรือมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงาน				
23. มีการติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการประเมินผลและการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก				
24. องค์กรจัดให้มีการรายงาน โดยทันที ในกรณีที่มีการทุจริต หรือสงสัยว่ามีการทุจริต การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และมีการกระทำอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ				
25. การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลมีความถูกต้องและเหมาะสม เป็นที่ยอมรับและเป็นประโยชน์ในการกำหนดมาตรการ การควบคุมภายในขององค์กร				

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
ด้านความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ				
1. รายงานและข้อมูลที่มีสาระสำคัญในรายงานทางการเงิน มีความครบถ้วน ถูกต้อง สามารถช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต				
2. องค์กรสามารถนำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรและสามารถตรวจสอบได้				
3. องค์กรได้จัดทำกรรายงานทางการเงินที่ให้ข้อมูลอย่างเพียงพอช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม				
4. ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินเป็นไปตามความเป็นจริงที่ควรแสดง รายการที่นำเสนอในงบการเงินต้องเข้าเกณฑ์การรับรู้รายการได้จึงจะรับรู้และแสดงในงบการเงิน				
5. องค์กรมีการแสดงรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น การรับรู้ การวัดมูลค่า เป็นต้น				
6. องค์กรมีการนำเสนอรายงานและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญให้ผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ				

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน (ต่อ)

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<u>ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้</u>				
7. มีการปฏิบัติทางการบัญชีถูกต้องตรงตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเกี่ยวกับการเปรียบเทียบนโยบายการบัญชีที่สำคัญ เพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้				
8. องค์กรมีการนำเสนอนโยบายบัญชีและรายงานทางการเงินที่เป็นรอบระยะเวลาเดียวกันกับองค์กรอื่นและสามารถนำไปเปรียบเทียบ เพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง				
9. มีการนำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้รายงานทราบถึงแนวโน้มฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา				
<u>ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้</u>				
10. ข้อมูลทางการเงินสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทั้งในทางตรงและทางอ้อม มีการพิสูจน์จำนวน เช่น การนับเงินสด				
11. ข้อมูลในงบการเงินนั้นสามารถตรวจสอบได้ตามข้อกำหนดของมาตรฐานรายงานทางการเงิน โดยมีการจัดประเภทรายการ การนำเสนอข้อมูลในงบการเงินไว้เหมาะสมและชัดเจน				
12. ข้อมูลทางการเงินมีการประยุกต์ใช้ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป				

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<u>ด้านความทันเวลา</u>				
13. มีการจัดทำรายงานและนำเสนอข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง พร้อมให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตัดสินใจได้ทันเวลา				
14. มีการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงาน				
15. มีการรายงานและนำเสนองบการเงินอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลาที่กำหนด				
<u>ด้านความสามารถเข้าใจได้</u>				
16. มีการจัดทำรูปแบบของงบการเงินที่ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนด และเปิดเผยนโยบายการบัญชีและวิธีการที่เหมาะสมให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบข้อมูล				
17. องค์กรมีการแสดงรายละเอียดประกอบแต่ละรายการครบถ้วน และเพียงพอ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน				
18. องค์กรสามารถจัดทำรายงานทางการเงินโดยมุ่งเน้นให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอและใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ				

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ข.

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความเห็น (ท่าน)			ค่าเฉลี่ย
	+1	0	-1	
1. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	3 ท่าน	-	-	1.00
2. อายุ ☐ 1. น้อยกว่า 25 ปี ☐ 2. 25-35 ปี ☐ 3. 36-45 ปี ☐ 4. มากกว่า 45 ปี	3 ท่าน	-	-	1.00
3. สถานภาพ ☐ 1. โสด ☐ 2. สมรส ☐ 3. หม้าย / หย่าร้าง ☐ 4. ไม่ระบุ	3 ท่าน	-	-	1.00
4. ระดับการศึกษา ☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2. ปริญญาตรี ☐ 3. สูงกว่าปริญญาตรี	3 ท่าน	-	-	1.00
5. ประสบการณ์การทำงานด้านบัญชี ☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี ☐ 2. 5-10 ปี ☐ 3. 11-15 ปี ☐ 4. มากกว่า 15 ปี	3 ท่าน	-	-	1.00
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ 1. ต่ำกว่า 20,000 ☐ 2. 20,000-25,000 ☐ 3. 25,001-30,000 ☐ 4. มากกว่า 30,000	3 ท่าน	-	-	1.00
7. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ☐ 1. ผู้อำนวยการกองคลัง ☐ 2. หัวหน้าฝ่าย ☐ 3. นักวิชาการคลัง ☐ 4. นักวิชาการเงินและบัญชี ☐ 5. อื่นๆ	3 ท่าน	-	-	1.00

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความเห็น (ท่าน)			ค่าเฉลี่ย
	+1	0	-1	
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม				
1. องค์กรเสริมสร้างความซื่อสัตย์ จรรยาบรรณให้กับข้าราชการและพนักงาน โดยจัดทำแนวทางการปฏิบัติหรือข้อกำหนดไว้อย่างชัดเจน	3 ท่าน	-	-	1.00
2. องค์กรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์การดำเนินงาน ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้พนักงานทราบทั่วกัน	3 ท่าน	-	-	1.00
3. จัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายงานการบังคับบัญชา การมอบอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจน	3 ท่าน	-	-	1.00
4. องค์กรได้จัดให้มีผู้ตรวจสอบภายในที่มีอิสระในการตรวจสอบ และประเมินผลความถูกต้องเหมาะสมของการควบคุมภายใน	3 ท่าน	-	-	1.00
5. ผู้บริหารมีการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	3 ท่าน	-	-	1.00

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน (ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความเห็น (ท่าน)			ค่าเฉลี่ย
	+1	0	-1	
ด้านการประเมินความเสี่ยง				
6. องค์กรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานในแผนประจำปีตามภารกิจหลักอย่างชัดเจน สามารถวัดผลได้และเผยแพร่ให้บุคลากรทุกระดับทราบ และเข้าใจตรงกัน	3 ท่าน	-	-	1.00
7. องค์กรจัดให้มีการระบุความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดความล้มเหลวของระบบการควบคุมภายใน โดยให้หัวหน้าหน่วยงานข้าราชการและลูกจ้างเป็นผู้มีส่วนร่วมในการระบุปัจจัยความเสี่ยงนั้น ๆ	3 ท่าน	-	-	1.00
8. มีการระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภายนอกและภายใน และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง	3 ท่าน	-	-	1.00
9. องค์กรมีการแจ้งถึงมาตรการป้องกันความเสี่ยง และอธิบายถึงวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยง โดยมีการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้ทราบทั่วกัน	3 ท่าน	-	-	1.00
10. แนวทางในการบริหารและการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นมีความชัดเจน กำหนดวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยง	3 ท่าน	-	-	1.00

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน (ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความเห็น (ท่าน)			ค่าเฉลี่ย
	+1	0	-1	
ด้านกิจกรรมการควบคุม				
11. กิจกรรมการควบคุมได้กำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์และผลการประเมินความเสี่ยงและได้แจ้งให้บุคลากรภายในองค์กรทราบเป็นลายลักษณ์อักษร	3 ท่าน	-	-	1.00
12. องค์กรสร้างกิจกรรมการควบคุมในแต่ละแผนก พร้อมทั้งประเมินต้นทุนกิจกรรมการควบคุมและผลประโยชน์ที่จะได้รับ	3 ท่าน	-	-	1.00
13. องค์กรมีการจัดทำเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง ตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ เอกสารและหลักฐานต่างๆ ที่ต้องลงบัญชีได้ผ่านการบันทึกบัญชีโดยพนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในเอกสาร	3 ท่าน	-	-	1.00
14. องค์กรกำหนดให้มีการจัดทำหลักฐานที่เป็นเอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติงานไว้สมบูรณ์เพียงพอสำหรับระบบงานที่มีความสำคัญ	3 ท่าน	-	-	1.00
15. กำหนดมาตรการ การติดตาม และตรวจสอบให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งมีบทลงโทษ หากไม่ปฏิบัติตามระเบียบ หรือคำสั่ง	3 ท่าน	-	-	1.00

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน (ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความเห็น (ท่าน)			ค่าเฉลี่ย
	+1	0	-1	
ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร				
16. องค์กรจัดให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำรายงานเพื่อการบริหารดำเนินงานประจำวัน และสนับสนุนการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร	3 ท่าน	-	-	1.00
17. มีการจัดทำและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับไว้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	3 ท่าน	-	-	1.00
18. มีการรายงานข้อมูลที่เป็นทั้งจากภายในและภายนอกให้กับผู้บริหารทุกระดับ และมีการจัดช่องทางการสื่อสารที่เพียงพอและเหมาะสม	3 ท่าน	-	-	1.00
19. มีการสื่อสารอย่างชัดเจนให้พนักงานทุกคนทราบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการควบคุมภายใน ปัญหาและจุดอ่อนของการควบคุมภายในและแนวทางแก้ไขที่ชัดเจน	3 ท่าน	-	-	1.00
20. ข้อมูลการปฏิบัติงานในแต่ละระบบงาน ได้นำมาบันทึกในระบบสารสนเทศ และมีการนำข้อมูลในแต่ละระบบมาใช้ เพื่อทำรายงานเสนอผู้บริหาร หรือใช้ในการตรวจสอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	3 ท่าน	-	-	1.00

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน (ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความเห็น (ท่าน)			ค่าเฉลี่ย
	+1	0	-1	
ด้านการติดตามและประเมินผล				
21. มีการกำหนดให้มีการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและรายงานให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะๆ	3 ท่าน	-	-	1.00
22. องค์กรมีการปรับปรุงดำเนินการแก้ไข อย่างทันเวลา หากเกิดตรวจพบความผิดพลาด หรือมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงาน	3 ท่าน	-	-	1.00
23. มีการติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการประเมินผลและการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก	3 ท่าน	-	-	1.00
24. องค์กรจัดให้มีการรายงานโดยทันที ในกรณีที่มีการทุจริตหรือสงสัยว่ามีการทุจริต การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับและมีการกระทำอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ	3 ท่าน	-	-	1.00
25. การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลมีความถูกต้องและเหมาะสม เป็นที่ยอมรับและเป็นประโยชน์ในการกำหนดมาตรการ การควบคุมภายในขององค์กร	3 ท่าน	-	-	1.00

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความเห็น (ท่าน)			ค่าเฉลี่ย
	+1	0	-1	
ด้านความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ				
1. รายงานและข้อมูลที่มีสาระสำคัญในรายงานทางการเงินมีความครบถ้วน ถูกต้อง สามารถช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต	3 ท่าน	-	-	1.00
2. องค์กรสามารถนำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรและสามารถตรวจสอบได้	3 ท่าน	-	-	1.00
3. องค์กรได้จัดทำกรรายงานทางการเงินที่ให้ข้อมูลอย่างเพียงพอช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3 ท่าน	-	-	1.00
ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม				
4. ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินเป็นไปตามความเป็นจริงที่ควรแสดง รายการที่นำเสนอในงบการเงินต้องเข้าเกณฑ์การรับรู้รายการได้จึงจะรับรู้และแสดงในงบการเงิน	3 ท่าน	-	-	1.00
5. องค์กรมีการแสดงรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น การรับรู้ การวัดมูลค่า เป็นต้น	3 ท่าน	-	-	1.00
6. องค์กรมีการนำเสนอรายงานและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญให้ผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ	3 ท่าน	-	-	1.00

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน (ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความเห็น (ท่าน)			ค่าเฉลี่ย
	+1	0	-1	
ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้				
7. มีการปฏิบัติทางการบัญชีถูกต้องตรงตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเกี่ยวกับการเปรียบเทียบนโยบายการบัญชีที่สำคัญเพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้	3 ท่าน	-	-	1.00
8. องค์กรมีการนำเสนอนโยบายบัญชีและรายงานทางการเงินที่เป็นรอบระยะเวลาเดียวกันกับองค์กรอื่นและสามารถนำไปเปรียบเทียบ เพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง	3 ท่าน	-	-	1.00
9. มีการนำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้รายงานทราบถึงแนวโน้มฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	3 ท่าน	-	-	1.00
ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้				
10. ข้อมูลทางการเงินสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทั้งในทางตรงและทางอ้อม มีการพิสูจน์จำนวน เช่น การนับเงินสด	3 ท่าน	-	-	1.00
11. ข้อมูลในงบการเงินนั้นสามารถตรวจสอบได้ตามข้อกำหนดของมาตรฐานรายงานทางการเงินโดยมีการจัดประเภทรายการ การนำเสนอข้อมูลในงบการเงินไว้อย่างเหมาะสมและชัดเจน	3 ท่าน	-	-	1.00
12. ข้อมูลทางการเงินมีการประยุกต์ใช้ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปสำคัญให้ผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ	3 ท่าน	-	-	1.00

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน (ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความเห็น (ท่าน)			ค่าเฉลี่ย
	+1	0	-1	
ด้านความทันเวลา				
13. มีการจัดทำรายงานและนำเสนอข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง พร้อมให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตัดสินใจได้ทันเวลา	3 ท่าน	-	-	1.00
14. มีการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงาน	3 ท่าน	-	-	1.00
15. มีการรายงานและนำเสนองบการเงินอย่างต่อเนื่องภายในระยะเวลาที่กำหนด	3 ท่าน	-	-	1.00
ด้านความสามารถเข้าใจได้				
16. มีการจัดทำรูปแบบของงบการเงินที่ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนด และเปิดเผยนโยบายการบัญชีและวิธีการที่เหมาะสมให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบข้อมูล	3 ท่าน	-	-	1.00
17. องค์กรมีการแสดงรายละเอียดประกอบแต่ละรายการครบถ้วน และเพียงพอ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน	3 ท่าน	-	-	1.00
18. องค์กรสามารถจัดทำรายงานทางการเงินโดยมุ่งเน้นให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอและใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ	3 ท่าน	-	-	1.00

ภาคผนวก ค.

ผลการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
1.ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน		
1.1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม		
1	0.826	
2	0.652	
3	0.633	
4	0.778	
5	0.728	
รวม		0.885
1.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง		
1	0.781	
2	0.354	
3	0.431	
4	0.742	
5	0.715	
รวม		0.811
1.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม		
1	0.636	
2	0.312	
3	0.334	
4	0.550	
5	0.609	
รวม		0.727

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
1.4 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร		
1	0.550	
2	0.434	
3	0.429	
4	0.483	
5	0.552	
รวม		0.729
1.5 ด้านการติดตามและประเมินผล		
1	0.395	
2	0.689	
3	0.655	
4	0.778	
5	0.545	
รวม		0.818
2. คุณภาพรายงานทางการเงิน		
2.1 ด้านความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ		
1	0.353	
2	0.776	
3	0.759	
รวม		0.774
2.2 ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม		
1	0.775	
2	0.892	
3	0.695	
รวม		0.887

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
2.3 ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้		
1	0.508	
2	0.679	
3	0.609	
รวม		0.764
2.4 ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้		
1	0.691	
2	0.784	
3	0.647	
รวม		0.838
2.5 ด้านความทันเวลา		
1	0.574	
2	0.752	
3	0.630	
รวม		0.803
2.6 ด้านความสามารถเข้าใจได้		
1	0.704	
2	0.699	
3	0.729	
รวม		0.843

ภาคผนวก ง.

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ มีรายละเอียดทั้งหมด 4 ส่วน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย กรุณาตอบให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ ทุกตอน เพื่อให้การวิจัยนี้มีความเที่ยงตรง และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง โปรดตอบแบบสอบถามความเป็นจริง

2. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับและการนำเสนอผลการวิจัยจะเสนอในภาพรวมเท่านั้น

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณที่ท่านได้สละเวลาตอบคำถามทุกข้ออย่างถูกต้องครบถ้วน หากมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับแบบสอบถามชุดนี้โปรดติดต่อข้าพเจ้า นางสาวแพรวารี จุมด้วง มหาวิทยาลัยศรีปทุม โทรศัพท์ 097-2607786 และ E-mail : pareva.ka@hotmail.com

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวแพรวารี จุมด้วง
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมายถูกลงในช่องว่าง หน้าคำตอบที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. น้อยกว่า 25 ปี 2. 25-35 ปี
 3. 36-45 ปี 4. มากกว่า 45 ปี

3. สถานภาพการสมรส

1. โสด 2. สมรส
 3. หม้าย / หย่าร้าง 4. ไม่ระบุ

4. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชี

1. น้อยกว่า 5 ปี 2. 5-10 ปี
 3. 11-15 ปี 4. มากกว่า 15 ปี

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 20,000 2. 20,000-25,000
 3. 25,001-30,000 4. มากกว่า 30,000

7. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน

1. ผู้อำนวยการกองคลัง 2. หัวหน้าฝ่าย
 3. นักวิชาการคลัง 4. นักวิชาการเงินและบัญชี
 5. อื่นๆ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมายถูก เพียงหนึ่งข้อเท่านั้น เพื่อแสดงความคิดเห็นว่าท่านมีความคิดเห็นมาก หรือน้อยเพียงใดกับข้อความข้างล่างนี้

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<p><u>ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม</u></p> <p>1. องค์กรเสริมสร้างความซื่อสัตย์ จรรยาบรรณ ให้กับข้าราชการและพนักงาน โดยจัดทำแนวทางการปฏิบัติหรือข้อกำหนดไว้อย่างชัดเจน</p>					
<p>2. องค์กรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์การดำเนินงาน ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้พนักงานทราบทั่วกัน</p>					
<p>3. จัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายงานการบังคับบัญชา การมอบอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจน</p>					
<p>4. องค์กรได้จัดให้มีผู้ตรวจสอบภายในที่มีอิสระในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลความถูกต้องเหมาะสมของมาตรการ การควบคุมภายในต่างๆ ขององค์กร</p>					
<p>5. ผู้บริหารมีการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการปฏิบัติงานและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต</p>					
<p><u>ด้านการประเมินความเสี่ยง</u></p> <p>6. องค์กรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานในแผนประจำปีตามภารกิจหลักอย่างชัดเจน สามารถวัดผลได้และเผยแพร่ให้บุคลากรทุกระดับทราบและเข้าใจตรงกัน</p>					
<p>7. องค์กรจัดให้มีการระบุความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดความล้มเหลวของระบบการควบคุมภายใน โดยให้หัวหน้าหน่วยงานข้าราชการและลูกจ้างเป็นผู้มีส่วนร่วมในการระบุปัจจัยความเสี่ยงนั้น ๆ</p>					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน (ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
8. มีการระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภายนอกและภายใน และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง					
9. องค์กรมีการแจ้งถึงมาตรการป้องกันความเสี่ยง และอธิบายถึงวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยง โดยมีการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรโดยให้ทราบทั่วกัน					
10. แนวทางในการบริหารและการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นมีความชัดเจน กำหนดวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยง					
ด้านกิจกรรมการควบคุม					
11. กิจกรรมการควบคุมได้กำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์และผลการประเมินความเสี่ยงและได้แจ้งให้บุคลากรภายในองค์กรทราบเป็นลายลักษณ์อักษร					
12. องค์กรสร้างกิจกรรมการควบคุมในแต่ละแผนก พร้อมทั้งประเมินต้นทุนกิจกรรมการควบคุมและผลประโยชน์ที่จะได้รับ					
13. องค์กรมีการจัดทำเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง ตามระบบการควบคุมภายในกำหนดไว้ เอกสารและหลักฐานต่างๆที่ต้องลงบัญชีได้ผ่านการบันทึกบัญชีโดยพนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในเอกสาร					
14. องค์กรกำหนดให้มีการจัดทำหลักฐานที่เป็นเอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติงานไว้สมบูรณ์เพียงพอสำหรับระบบงานที่มีความสำคัญ					
15. กำหนดมาตรการ การติดตาม และตรวจสอบให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งมีบทลงโทษ หากไม่ปฏิบัติตามระเบียบ หรือคำสั่ง					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน (ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร					
16. องค์กรจัดให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำรายงานเพื่อการบริหาร ดำเนินงานประจำวัน และสนับสนุนการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร					
17. มีการจัดทำและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับไว้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน					
18. มีการรายงานข้อมูลที่เป็นทั้งจากภายในและภายนอกให้กับผู้บริหารทุกระดับ และมีการจัดช่องทางการสื่อสารที่เพียงพอและเหมาะสม					
19. มีการสื่อสารอย่างชัดเจนให้พนักงานทุกคนทราบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการควบคุมภายใน ปัญหาและจุดอ่อนของการควบคุมภายในและแนวทางแก้ไขที่ชัดเจน					
20. ข้อมูลการปฏิบัติงานในแต่ละระบบงาน ได้นำมาบันทึกในระบบสารสนเทศ และมีการนำข้อมูลในแต่ละระบบมาใช้เพื่อทำรายงานเสนอผู้บริหาร หรือใช้ในการตรวจสอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง					
ด้านการติดตามและประเมินผล					
21. มีการกำหนดให้มีการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและรายงานให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะๆ					
22. องค์กรมีการปรับปรุงดำเนินการแก้ไข อย่างทันเวลา หากเกิดตรวจพบความผิดพลาด หรือมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงาน					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน (ต่อ)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
23. มีการติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการประเมินผลและการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก					
24. องค์กรจัดให้มีการรายงานโดยทันที ในกรณีที่มีการทุจริตหรือสงสัยว่ามีการทุจริต การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับและมีการกระทำอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ					
25. การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลมีความถูกต้องและเหมาะสม เป็นที่ยอมรับและเป็นประโยชน์ในการกำหนดมาตรการ การควบคุมภายในขององค์กร					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมายถูก เพียงหนึ่งข้อเท่านั้น เพื่อแสดงความคิดเห็นว่าท่านมีความคิดเห็นมาก หรือน้อยเพียงใดกับข้อความข้างล่างนี้

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ					
1. รายงานและข้อมูลที่มีสาระสำคัญในรายงานทางการเงิน มีความครบถ้วน ถูกต้อง สามารถช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต					
2. องค์กรสามารถนำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรและสามารถตรวจสอบได้					
3. องค์กรได้จัดทำกรรายงานทางการเงินที่ให้ข้อมูลอย่างเพียงพอช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม					
4. ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินเป็นไปตามความเป็นจริงที่ควรแสดง รายการที่นำเสนอในงบการเงินต้องเข้าเกณฑ์การรับรู้รายการได้จึงจะรับรู้และแสดงในงบการเงิน					
5. องค์กรมีการแสดงรายการและเหตุการณ์ทางบัญชี เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น การรับรู้ การวัดมูลค่า เป็นต้น					
6. องค์กรมีการนำเสนอรายงานและเหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญให้ผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ					
ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้					
7. มีการปฏิบัติทางการบัญชีถูกต้องตรงตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเกี่ยวกับการเปรียบเทียบนโยบายการบัญชีที่สำคัญเพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้					
8. องค์กรมีการนำเสนอ นโยบายบัญชีและรายงานทางการเงินที่เป็นรอบระยะเวลาเดียวกันกับองค์กรอื่นและสามารถนำไปเปรียบเทียบ เพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน (ต่อ)

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
9. มีการนำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้รายงานทราบถึงแนวโน้มฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา					
ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้					
10. ข้อมูลทางการเงินสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทั้งในทางตรงและทางอ้อม มีการพิสูจน์จำนวน เช่น การนับเงินสด					
11. ข้อมูลในงบการเงินนั้นสามารถตรวจสอบได้ตามข้อกำหนดของมาตรฐานรายงานทางการเงินโดยมีการจัดประเภทรายการ การนำเสนอข้อมูลในงบการเงินไว้อย่างเหมาะสมและชัดเจน					
12. ข้อมูลทางการเงินมีการประยุกต์ใช้ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป					
ด้านความทันเวลา					
13. มีการจัดทำรายงานและนำเสนอข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง พร้อมให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตัดสินใจได้ทันเวลา					
14. มีการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงาน					
15. มีการรายงานและนำเสนองบการเงินอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลาที่กำหนด					
ด้านความสามารถเข้าใจได้					
16. มีการจัดทำรูปแบบของงบการเงินที่ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนด และเปิดเผยนโยบายการบัญชีและวิธีการที่เหมาะสมให้ผู้ใช้ง่ายรายงานทางการเงินได้ทราบข้อมูล					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน (ต่อ)

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
17. องค์กรมีการแสดงรายละเอียดประกอบแต่ละรายการครบถ้วน และเพียงพอ ทำให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน					
18. องค์กรสามารถจัดทำรายงานทางการเงินโดยมุ่งเน้นให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจในข้อมูลที่นำเสนอและใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวแพรวารี จุ่มด้วง
วัน เดือน ปีเกิด	19 มีนาคม 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดพิจิตร
วุฒิการศึกษา	พ. ศ. 2551 บัณฑิต (บช.บ) มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา นครสวรรค์
ประสบการณ์ในการทำงาน	นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน
ตำแหน่งงาน	นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติการ สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดพิจิตร
ที่อยู่ปัจจุบัน	24/2 หมู่ที่ 3 ตำบลสำนักขุนเณร อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร